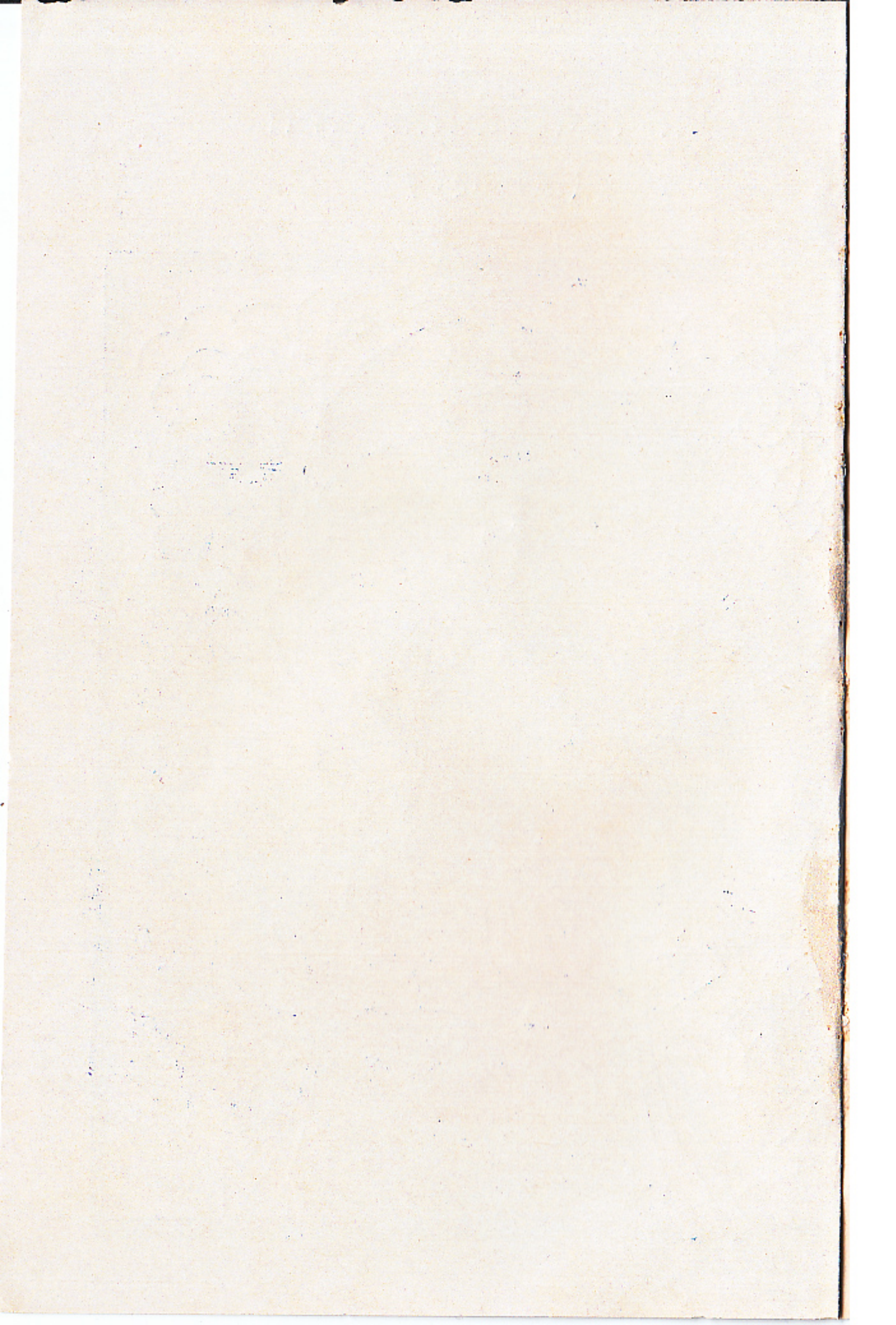
आर्य्य नामसंगीति गाथा

(अर्थ सहितं)

आर्य्य नामसंगीति गाथा

(अर्थ सहितं)

भाषा अनुवादक:—
पण्डित रत्न बहादुर बज्राचार्य

प्रकाशक:–
सप्त माया बनिया
मोती लानी ताम्राकार
हेरा सोभा तुलाधर

ने० सं० १०९१

ॐनमो रत्नत्रयाय ॥ त्रिरत्न यात नमस्कार ॥ ॥

आकाश धातु पर्यन्ते स्थिता ये सर्वप्राणिनः ।
ते उत्तमनाथपदं प्राप्नुवन्त्विति चिन्तयन् ॥
तेषामेव च अर्थे न शुद्ध चर्या करोम्यहम् ॥ २ ॥

आकाश धातुया अन्त तकं च्वना च्वंपिं गुलि सकल प्राणिपिंदुं शुपिं सकस्यनं उत्तमगु नाथयागु पदवी लायेमा धयागु शुलि चिन्तनायानाव शुपिं सकल प्राणिपिंगु कारणं दे जि शुद्धगु चर्या याये (यायेत्यना) ॥ २ ॥

ॐनमो बुद्धाय

विहरति कनकाद्रौ शाक्यसिंहो मुनीन्द्रोऽपरिमित सुरसंघैः सेव्यमानो जनोघैः ॥ कुवलय–दलनेत्रो लक्षणायुक्तगात्रः समभव–हिततस्थः सर्वलोके हितस्थः ॥ १ ॥

सकलं लक्षणं संयुक्तगु शरीरजुया थिथ्याकम्ह उफोस्वांयाइल थ्यं थाहा वालपिंगु मिखाजुया विज्याकम्ह कामभव १ रूपभव २

आरुप्यमय ३ म्व स्वंगु भवयातं समानं हित याना विज्याकम्ह सकल लोकयात हित याना विज्याकम्ह परिमाण मदयेक देवताया संम्वपिसं लोकया समूहनं सेवा याका विज्याम्ह मुनीन्द्र श्रीशाक्यसिंह भगवान् सुमेरुपर्वते विस्तारयाना बिज्याइवले ॥

ये देवाः सन्तिमेरौ वरकनकमये मण्डले ये च यक्षाः पाताले ये भुजंगाः स्फणिमणि किरणै र्ध्वस्तसर्वान्धकाराः ॥ कैलाशे स्त्रीविलासे प्रमुदित हृदया ये चविद्याधराद्याः ते मोक्षं द्वारभूतं मुनिवरवचनं श्रोतुमायान्ति सर्वे ॥ २॥

सुवर्णमय जुयाच्वंगु सुमेरुपर्वते गुलि देवतापिं दयाच्वन, मण्डलाचल पर्वते गुलि यक्षगणपिं दयाच्वन पाताले: फणायच्वंगु मणियागुतेजं सकतां अन्धकार फूकाच्वंपिं गुलि नाग गणपिं दं न स्त्रीया विलास दंच्वंगु कैलाश पर्वते हर्षगुचित्त जुयाच्वंपिं गुलि विद्याधरगणपिं दैच्वन-थुपिं सकल्यं मोक्षया द्वार जुयाच्वंगु-उत्तम मुनि शाक्यसिंहयागु वचन न्यनेतः वै ॥

गन्धर्वा मण्डलाग्रे सुरुचिरखचिते चासने ये रमन्ति दिव्यैर्देवेन्द्र तोयैर्वरकुचकलशैः पीयमानोऽप्सरोभिः ॥ भूता ये सागरान्ते मलयगिरितटे ये च विद्या--धरेन्द्रा ते मोक्षं द्वारभूतं मुनिवर-वचनं श्रोतुमायान्ति सर्वे ॥ ३ ॥

ह्रान' दिव्य देवताया इन्द्रपागु लखं (ल:घलं) स्तनमण्डले पीडा बवीकाच्वंपिं अपसरापिसं सहित जुयाच्वंपिं, मरकताचल पर्वते अति सुन्दर सोभादुगु आसने रमण यानाच्वंपिं गुलि गन्धर्वगणपिं दैच्वन सागरया तीरे गुलि भूतगणपिं दैच्वन मलयाचल पर्वतया समीपे गुलि विद्याधरेन्द्रगणपिं दैच्वन थुपिं सकल्यं मोक्षया द्वारजु-याच्वंगु त:धंगु मुनियागु वचन न्यनेत वै ॥

ब्रम्हेन्द्रा दिव्यरूपा: समसुखनिरता: सुप्रभा: शुद्धरूपा:
यक्षाश्चादित्यवर्गा: सुरनरगरुडा राक्षसा: किन्नरेन्द्रा: ॥
गन्धर्वादिप्रमुख्या: प्रमुदितहृदया: सिद्धविद्या धराद्या:
गम्भीरोदारधर्मं प्रमुदितमनसा श्रोतुमायान्ति सर्वे॥ ४ ॥

दिव्यरूप जुयाच्वंपिं समानगुसुखे रमयानाच्वंपिं भिंगु तेजदुपिं शुद्धगु रूप जुयाच्वंपिं ब्रम्हेन्द्रगणपिं, यक्षगणपिं आदित्यग्रावर्ग नवग्रहगणपिं, देव मनुष्य गरुडगणपिं, राक्षस: किन्नरेन्द्रगणपिं गंधर्व आदि मु २ पिं हर्षगु चित्तयानाच्वंपिं सिद्ध विद्याधर आदि सकल्यं गंभीर उदार त:धंगु धर्म न्यनेत: हर्षमानगु मन वाना वै ॥

मन्दारनै: कुवलचम्पक—नागपुष्पै गंन्धोत्तमैर—गुरुचन्दन कुंकुमाद्यै: ॥ रत्नोत्तमै: कनकराग—निवद्धकाया आयान्ति पूज्यसुरता: श्रवणाय धर्मं ॥ ५ ॥

मंदारस्वां, उफोस्वां, चम्पास्वां, नागपुष्पस्वां, गन्धमध्ये उत्तमगु अगुर, श्रीखण्ड, कुंकुम आदि उत्तम २ गु रत्न सुवर्ण, पद्मराग आदिं थव थव पिंगु म्हस घाना पूजा यायगुली रसयाना धर्म न्यनेत वइ ॥

आयान्ति देवभुजगा सुरकिन्नरेन्द्राः शक्रादयः प्रवरधर्म कृताधिकाराः बौद्धवचः प्रशमसौख्य निमित्त भूतमेतत्प्रकाशितसह श्रवणाय धर्मं ॥ ६ ॥

देवता नागगणपिं, दैत्यगणपिं, किनरेन्द्रगणपिं इन्द्र आदिं तनधंगु धर्मया अधिकार दुपिं सकल्य'-शान्ति सुखया निमित्त जुयाःच्वंगु थ्व प्रकाशयागु सहितं बुद्धया वचन धर्म न्यनेत वइ ॥

आयान्ति देवमनुजाः श्रद्धाजाताः सगौरवाः ॥ दुर्लभं श्रवणं यस्य कल्पकोटि शतैरपि ॥ ७ ॥

देव मनुष्यगणपिसं गौरव तयाचोगु श्रद्धाउत्पत्ति याना गुम्हजा थ्व बुद्धयागु धर्मं न्यनेगु सछिगु कोटिकल्पं हे दुर्लभ जुयाच्वंगु थुगु धर्म न्यनेत वइ ॥

यद्दुर्लभं कल्पशतैरनेकैर्मानुष्यमष्टाक्षणदोषमुक्तं ॥ तत्सांप्रतं प्राप्तमतो भवद्भिः कार्यो हि धर्म—श्रवणाय यत्नं ॥ ८ ॥

गुगुजा थ्व अष्टाक्षणदोष छुतेजुवगु मनुष्य जन्म कायेत धयागु अनेक २ सलंसल कल्पं दुर्लभ जुयाच्वगु-उक्थ आव थुजावगु मनुष्य जन्म लानाच्वंगु बखतेछिमिसं धर्म न्यनेत यल्नया ।

अस्मिंश्च लोके कल्याणात्मकानां निर्वाणमार्गोत्तमदेशकानां ॥
सुदुर्लभं जन्मतथागतानामतोहि धर्मश्रवणं प्रसिद्धं ॥ ९ ॥

थ्व लोके करुणाया आत्मा जुयाबिज्याकपिं उत्तमगु निर्वाणया मार्गे उपदेश बिया बिज्याइपिं तथागतपिं जन्मजुया बिज्याइगु अत्यन्त दुर्लभ जुया च्वँन अथ्व जुगुवलिं नं आव धर्म न्यनेगु प्रसिद्ध जुयाच्वँन ॥

आयान्ति श्रोतुकामा असुरसुरनराः सिध्द गन्धर्वनागाः
कुम्भाण्डाः किन्नरेन्द्राः गरुडहरिहराः शक्रब्रम्हादिदेवाः ॥
पूजापंचोपचारैस्त्रिभुवननमितं मेदिनी दुर्लभं यत् भक्त्याहं
वाचयामि प्रणमितशिरसा तं महायानसूत्रं ॥ १० ॥

थुगु तुकया बचन तवधंगु धर्म न्यनेगु इच्छायाना देव, दैत्य, मनुष्य, सिद्धा गन्धर्व, नागगणपिं, कुम्भाण्डगणपिं, किन्नरेन्द्रगणपिं, गरुड, नारायण, महादेवगणपिं इन्द्र ब्रम्हा आदि देवतापिं पंचोपचार पूजा सादाँम च्वना वइ अथेया निंति गुगुजा थ्व त्रिभुवनं नमस्कारयाना तवगु पृथ्वीस दुर्लभ जुयाच्वंगु महायान सूत्रयात भक्तियाव शिरं नमस्कार यानाव आव जि कनेत्य्ना ॥

नमो बुध्दाय नमो धर्माय नमो सङ्घाय ॥

ॐनमो मञ्जुश्री कुमारभूताय ॥ ॥ छापां श्री महामञ्जुश्रीयात नमस्कारयानाव नामसङ्गीतिया व्याख्या शरीरया व्यवस्था कनेत्वना ॥ ॥ थ्व नामसङ्गीतिस वज्रपाणि शाक्यमुनि भगवान् याके नामसङ्गीति कना बिज्याहुँ धका प्रार्थना यानगु श्लोक ॥१६॥ ॥ भगवानं लिसल बिइगु श्लोक ॥ ६ ॥ ॥ खुगू कुल क्यना बिइगु श्लोक ॥ २ ॥ ॥ मायाजालाभिसंबोधी क्रम मन्त्र आज्ञादयेकुगु श्लोक ॥ ३ ॥ ॥ वज्रधातु मण्डलया श्लोक १४ देवता ५० नाम मन्त्राक्षरपद ८६ ॥ ॥ सुविशुद्ध धर्मधातुज्ञान वैरोचनचक्रया श्लोक छगाद पाः २५ नाम मन्त्राक्षरपद १८१ ॥ ॥ आदर्शज्ञान अक्षोभ्यचक्रया श्लोक छगुपाद सहित १० नाम मन्त्राक्षर पद ७१ ॥ ॥ प्रत्यवेक्षणाज्ञान अमिताभ चक्रया श्लोक ४२ नाम मन्त्राक्षरपद २७५ ॥ ॥ समताज्ञान रत्नसंभवचक्रया श्लोक २४ नाम मन्त्राक्षरपद १०४ ॥ ॥ कृत्यानुष्ठानज्ञान अमोघसिद्धि चक्रया श्लोक १५ नाम मन्त्राक्षरपद ६५ ॥ ॥ पञ्च तथागत स्तोत्र ५ ॥ ॥ प्रसन्नजुया प्रशंसा यायगु श्लोक ५ ॥ ॥ नामसङ्गितिया व्याक्ष श्लोक १६७ ॥ ॥

ओँ नमो श्री मञ्जुनाथाय

-○◦○-

अथवज्र धरःश्रीमान् दुर्दान्तदमकःपरः ॥
त्रैलोक्यविजयीवीरो गुह्यराट्कुलिशेश्वरः॥ १ ॥

थनंखि वज्रपाणि तेजवान् जुया बिज्याम्ह साहंयाये थाकुपिंतः साहंयाकम्ह तवधंम्ह स्वर्गमध्य पाताल स्वगु लोकयात: त्रिते याकम्ह ॥ ॥

विशुद्धपुण्डरीकाक्षः प्रफुल्लकमलाननः ॥
भ्राम्यालयद्वज्रवरः स्वकरेण मुहुर्मुहुः ॥ २ ॥

चकंक ह्लयगु पलेस्वांयाहलध्यं चाला २ चिंगु मिखा जुयाच्वंम्ह ह्लवगु पलेस्वांध्यं चकंगु ख्वाल जुयाच्वंम्ह उत्तमगु वज्रयवगु ल्हाहातं बारंबार चांछ्यया लानाकया म्हिता बिज्याकम्ह ॥ ॥

भृकुटीतरङ्गप्रमुखै रत्नंतवंज्रपाणिभिः॥
दुर्दान्तद मकैर्वीरर्वीरंबीभत्सरूपिभिः ॥ ३ ॥

भृकुटीत रंग धयाम्ह प्रमुखं अन्त हे मदयेक वज्रपाणिगणपिं साहेयाय् थाकुपित साहेयाना च्वंपिं वीरपि वीर भयङ्कर रूप धरेयाना च्वंपिं ॥ ॥

उल्लालय द्भिःस्वकरैः प्रस्फुरद्वज्रकोटिभिः
प्रज्ञोपाय महाकरुणा जगदर्थं करैःपरैः ॥ ४ ॥

प्रकटगु वज्रया च्वका थनगु ल्हाहातं वांछ्वयाव ज्ञानाक्या म्हिताच्वंपिं प्रज्ञा उपाय महाकरुणा जगतयात हीत यानाच्वंपिं सवधंपिं ॥ ॥

हृष्टतुष्टा सयेमुदितैः क्रोधविग्र हरूपिभिः
बुद्धकृत्य करैर्नाथैः साद्धंपूण तविग्रहै ॥ ५ ॥

हृष्ट संतुष्ट हर्षमानगु चित्त जुयाच्वंपिं क्रोधया शरीर रूप धरेयाना च्वंपिं बुद्धया यायेमाःगु ज्याखाना च्वंपिं नाथगणपिं कलु-नाव नमस्कार याना च्वंगु शरीर जुया च्वंपिं सहित ॥ ॥

प्रणम्यना थसंबुद्धं भगवन्तं तथागतम् ॥
कृताञ्जलि पुटोभूत्वा इदमाह स्थितोऽग्रतः ॥ ६ ॥

नाथ संबुद्ध भगवान् तथागतयात नमस्कार यानाव ल्हाहात हाजलपा न्ह्यवने श्वँनाव थुली खँ बिन्तीयात ॥ ॥

मद्धिताय ममार्थाय अनुकम्पाय मे विभो ॥
मायाजालाभिसंबोधिं यथालाभी भवाम्यहम् ॥७॥

जित: हित यायेनितिं जित:प्रयोजन दयेक्यया निंतिं जित: करुणा तयैया निंतिं हे व्यापक जुयाविज्याकम्ह मायाजालभिसंबोधि नाम क्रम गुगु कथ याना लाभ दुम्ह जुइ अथ्य जि जुये ॥ ॥

अज्ञानपंकमग्नानां क्लेशव्याकुलचेतसाम् ॥
हिताय सर्वसत्वाना मनुत्तर फलाप्तये ॥८॥

अज्ञान रूपी न्ह्यलस (धोपे) दुना च्वंपिं क्लेशं व्याकुलगु चित्त जुया च्वपिं सकलसत्व प्राणिपिंत हित याये निंति अनुत्तर फल लाक्यया निंतिं ॥ ॥

प्रकाशयतु संबुद्धो भगवान् शास्ता जगद्गुरु ॥
महासमयतत्वज्ञ इन्द्रियाशयवित्पर: ॥९॥

संबुद्ध भगवान् श्येने कने याइम्ह जगतया गुरु तत्वधंगु समय तत्व सिउम्ह इन्द्रियया आशयस्यूम्ह तत्वधंम्ह छलपोलं थुगु खँ प्रकाशयाना बिज्याहुँ ॥ ॥

भगवन् ज्ञानकायस्य महोष्णीषस्य गीष्पतेः ॥
मञ्जुश्री ज्ञानसत्वस्य ज्ञानमूर्ते स्वयम्भुवः ॥१०॥

हे भगवान् ज्ञानया शरीरजुया चिज्याकम्ह तथगु च्वलाचू जुया बिज्याकम्ह वचनया मालिक मञ्जुश्री ज्ञानसत्व ज्ञानया मूर्ति थव थमं उत्पत्ति जुयम्हया ॥ ॥

गम्भीरार्थामुदारार्थां महार्थामसमां शिवाम् ॥
आदिमध्यान्तकल्याणीं नामसंगीतिमुत्तमाम् ॥११॥

गम्भीर अर्थ जुया च्वंगु उदार अर्थजुया च्वंगु तवधंगु अर्थ-जुया च्वंगु ज्वरा मदुगु शुभगु आदि मध्ये अन्तेनं कल्याण जुइगु उत्तमगु नामसंगीति ॥ ॥

यातीतैर्भाषिता बुद्धैर्भाषिष्यन्ते ह्यनागताः ॥
प्रत्युत्पन्नाश्च संबुद्धा या भाषन्ते पुनः पुनः ॥१२॥

गुगु थ्व नामसंगीतिं हापाजुया बिज्याकपिं बुद्धपिसं ब्वना बगु (कना थंगु) लिपा जुया बिज्याइपिं बुद्ध पिसनं ब्वनिइगु (कनिइगु) आव जुया बिज्याना च्वंपिं बुद्धपिसंन बारबार ब्वना च्वंगु (कना च्वंगु) ॥ ॥

मायाजाले महातन्त्रे या चास्मिन् संप्रगीयते ॥
महावज्रधरैर्हृष्टै रमेयैर्मन्त्रधारिभिः ॥१३॥

परिमाण मदयेक मन्त्र धरेयाना च्वंपिं महावज्रधरपिंसं हर्षमानगु थ्व मायाजाल तन्त्रय नं गानेयाना तवगु थ्व नाम-संगीति ॥ ॥

अहं चैनां धारयिष्यामि निर्याणंच दृढाशयः ॥
यथा भवाम्यहं नाथ सर्वसंबुध्दगुह्यधृक ॥१४॥

जिनं थुगु नामसंगीति निर्वाण नं (निश्चय थुले जुया वनेगु नं) कातुगु चित्तयाना धारण याये हे नाथ सम्यकसंबुद्धया गुह्य धरेयाकम्ह गथ्य याना जुइ अथ्य जि जुये ॥ ॥

प्रकाशयिष्ये सत्वानां यथाशयविशेषतः ॥
अशेषक्लेशनाशाय अशेषाज्ञानहानये ॥१५॥

शेष मदयेक क्लेशकुमथया निंतिं शेष मदयेक अज्ञान फुक्यया निंतिं सत्वप्राणिपिंगु आशय बिशेषस्थया जिं प्रकाशयाना कने ॥ ॥

एवंमध्ये ष्यगुह्येन्द्रो वज्रपाणिस्तथागतम् ॥
कृताञ्जलिपुटो भूत्वा प्रह्वकायः स्थितोऽग्रतः ॥१६॥

गुह्यपाइन्द्र वज्रपाणि तथागतयाके थुली बिन्ती यानाव ल्हाहात फिपचि ज्वरेयाना क्वछुवगु शरीरयाना न्ह्यावन्य च्वनाच्वन ॥

अध्येषणा गाथा षोदशः ॥

अथ शाक्यमुनिर्भगवान् संबुद्धो द्विपदोत्तमः ॥
निर्णमय्यातां स्फीतां स्वजिह्वां स्वमुखाच्छुभाम् ॥१॥

थनंलि शाक्यमुनि भगवान् संबुद्ध निपातुती दुपिमध्ये उत्तम-जुय बिज्याकम्ह थवगु म्हुतु ताहाकगु तवफलागु शुभगु थवगु म्ये भतीचा दु साला ॥ ॥

स्मितं संदर्श्य लोकानामपायत्रयशोधनम् ॥
त्रैलोक्याभासकरणं चतुर्मा रारिशासनम् ॥२॥

लोकगणपिनि स्वंगु दुर्गति नरक १ तिर्यक २ प्रेत ३ सोधन जुइगु स्वंगु लोके उज्वल जुइगु चतुर्मार स्कन्ध १ क्लेश २ मृत्यु ३ देवपुत्र ४ मार शत्रुयात नाशयाइगु मुसुहुं न्हीला क्यना ॥ ॥

त्रैलोक्यमापूरयन्त्यां ब्राम्ह्या मधुरया गिरा ॥
प्रत्यभाषत् गुह्येन्द्रो वज्रपाणिर्महाबलः ॥३॥

स्वगु लोके व्याप्त जुयगु ब्रम्हस्वर मधुरगु वचनं गुह्यया इन्द्र महाबलवान् जुयाच्वम्ह वज्रपाणियात जवाफ बिया बिज्यात ॥ ॥

साधु वज्रधर श्रीमान् साधु ते वज्रपानयः ॥
यस्त्वं जगद्धितार्थाय महाकरुणयान्वितः ॥४॥

हे बज्रधर श्रीमान छ साधुम्ह खव थुपिं वज्रपाणि पिंनं साधुपिं हे खव गुगु छं जगत्संसार हितार्थयाये निंतिं महाकरूणां संयुक्त याना ॥ ॥

महार्थानामसंगीतिं पवित्रामघनाशिनीम् ॥
मञ्जुश्रीज्ञानकायस्य मन्त्रश्रोतुं समुद्यतः ॥५॥

तवधंगु अर्थ जुयाच्वंगुनाम संगीति पवित्रगु पाप नाशयाइगु ज्ञानया शरीरजुया च्वंम्ह मंजुश्रीयागु मन्त्र न्यनेत छं उद्योग यात ॥ ॥

तत्साधुं देशयाम्येष अहं ते गुह्यकाधिप ॥
श्रृणुत्वमेकाग्रमना स्तत्साधु भगवन्निति ॥६॥

हेगुह्यया अधिपति साधु थ्व छंत जिं बांलाक कने छं एक-चित्तयाना न्यँ थुली आज्ञादयेकुस्यं लि वज्रपाणिनं हे भगवान् साधु आज्ञादयेका बिज्याहुँ धकाव बिंतियात ॥

प्रतिवचन गाथा षट् ॥

अथ शाक्यमुनिर्भगवान् सकलमन्त्र कुलंमहत् ॥
मन्त्रविद्याधरकुलं व्यवलोक्य कुलत्रयम् ॥१॥

थनंलि शाक्यमुनि भगवानं सकल मंत्रकुलया तवधंगु विचारयाना खुगु कुल कना बिज्यात ॥ मन्त्रविद्याधरकुल धयागु-कर्मकुल, अमोघसिद्धिया कुल १ कुलत्रय धयागु काय १ वाक २ चित्त ३ स्वरूप जूयानिंति बैरोचनयागु कुल ॥ ॥

लोकालोकोत्तरकुलं लोकालोककुलं महत् ॥
महामुद्राकुलं चाग्य् महोष्णीषकुलं महत् ॥२॥

लोकालोकोत्तरकुल धयागु पद्मकुल अमिताभवयाकुल ३ लोकालोककुल धयागु चक्रकुल अक्षोभ्ययाकुल ४ उत्तमगु महामुद्राकुल धयागु मोहरागु बोधिचित्तवज्रकुल ५ महोद्मीषकुल धयागु तवधंगु रत्नकुल रत्नसंभवयाकुल ६ ॥ ॥ थन श्री महामञ्जुश्री बैरोचन आदिं न्याम्ह तथागतया छम्ह जुयाच्वंम्ह धकासियेकि ॥ ॥

षट्कुलावलोकन गाथाद्धे ॥

इमां षण्मन्त्रराजानं संयुक्तामद्वयोदयाम् ॥
अनुत्पाद धर्मिणीं गाथां भाषन्तेस्म गिरांपतेः ॥१॥

थ्व खुगु मन्त्रराजं संयुक्तजुया च्वंगु निगु मदुगु उदयजुइगु

वचनयामालिक् जुयाच्वंम्ह मञ्जुश्रीयागु उत्पत्ति मदुगु धर्मगाथा आज्ञादयेका बिज्यात ॥ ॥

अआ इई उऊ एऐ ओऔ अंअः स्थितोहृदि ॥

ज्ञानमूर्त्तिरहं बुद्धो बुद्धानां त्र्यध्ववर्तिनाम् ॥२॥

अआ इई उऊ एऐ ओऔ अंअः थुली १२ द्वादशाक्षर जिगु हृदये च्वनाच्वंगु अध्ययानिति न्हापा जुयावंपिं लिपा जुउवइपिं आवजुयाच्व पिं सकल बुद्धया ज्ञानया मूर्ति जुया च्वनाम्ह बुद्ध जि ॥ ॥

ॐवज्रतीक्ष्णदुःखच्छेदप्रज्ञाज्ञानमूर्तये ॥

ज्ञानकायवागीश्वर अरपचनाय ते नमः ॥३॥

भाव ध्वचक्रया खुहल हले खुगु मन्त्रराज छुछु धालसा ॐवज्रतीक्ष्णायते नमः १ दुःख च्छेयाय ते नमः २ ॐप्रज्ञाज्ञान मूर्तये नमः ३ ॐज्ञानकायायते नमः ४ ॐवागीश्वराय नमः ५ ॐअरपचनाय ते नमः ६ ॥ ॥

मायाजाला भिसंबोधिक्रमगाथा तिस्रः ॥

तद्यथा भगवान् बुद्धः संबुद्धाऽकारसम्भवः ॥

अकारः सर्ववर्णाग्र्यो महार्थः परमाक्षर ॥१॥

थनंलि वज्रधातु मण्ड्लया गाथा १४ देवता ५० नाममन्त्राक्षर-पद ८६ व्याख्यायाये त्यना ॥ थ्वगथ्यघालसा भगवान् १ बुद्ध २ संबुद्ध ३ अकार उत्पत्ति जुवम्ह ४ अकार स्वरूपम्ह ५ सकल आखलया मोहराम्ह ६ (अकार स्वरूप जुवया निंतिं सकल आखलया मोहरा धयागु अर्थ) तवधंगु अर्थ स्वरूपम्ह ७ परम अक्षरस्वरूपम्ह ८ ॥

महाप्राणो ह्यनुत्पादो वागुदाहारवर्जितः ॥
सर्वाभिलाषहेत्वग्र्यः सर्ववाक्सु प्रभास्वर ॥२॥

तवधंगुप्राणस्वरूपम्ह ९ उत्पत्तिमदुम्ह १० (महाप्राणोह्यनुत्पादः) थ्व सत्ववज्री १ बचनया उदाहर मदुम्ह बचनं थुजाम्ह धकावधाये मसवम्ह ११ (वागुदाहारबर्जितः) रत्नवज्र २ सकतां बचनया कारण-या मोहराम्ह १२ (सर्वाभिलाष हेत्वग्र्यः) धर्मवज्री ३ सकतां वचनह्म १३ भिंनक भल्केजुवम्ह १४(सर्व वाक्सुप्रभास्वरः)१५ कर्मवज्री ४ ॥

महामहमहारागः सर्वसत्व रतिकरः ॥
महामहमहाद्वेषः सर्वक्लेशमहारिपु ॥३॥

(थन, महामह शब्द तवचोतं पूजायाये योग्य धयागु प्रशंसा-वाचक धका सियेकि) तच्ववगु रागदुम्ह १५ (महामह महारागः) श्रीवज्रसत्व ५ सकलसत्व प्राणियात रति याकम्ह १६ (सर्वसत्व रतिकरः) अमिताभ ६ तवच्वगु द्वेषदुम्ह १७ (महामहमहाद्वेष :)

अक्षोभ्य ७ सकल क्लेशया तवधंम्ह शत्रु १८ ॥ ॥

महामह महामोहो मूढधीमोहषूदनः ॥
महामहमहाक्रोधो महाक्रोधरिपुर्महान् ॥४॥

तवच्ववगु मोहदुम्ह १९ (महामोहः) वैरोचन ८ मूर्खबुद्धि मोहनाश याकम्ह २० तवच्ववगु क्रोधदुम्ह २१ (महाक्रोधः) अमोघसिद्धि ९ महाक्रोधया तवधंम्ह शत्रु २२ ॥

महामहमहालोभः सर्वलोभनिषूदनः ॥
महाकामो महासौख्यो महामोदो महारतिः ॥५॥

तवच्ववगु लोभदुम्ह २३ (महालोभः) रत्नसंभव १० सकतां लोभनाश याकम्ह २४ तवधंगु कामदुम्ह २५ (महाकामः) वज्रसत्व ११ तवच्ववगु सुख दुम्ह २६ (महासौख्यः) वज्रराज १२ तवचोगु हर्षदुम्ह २७ (महामोदः) वज्रराग १३ तवधंगु रतिदुम्ह २८ (महारतिः) वज्रसत्व १४ ।

महारूपो महाकायो महावर्णो महावपुः ॥
महानाम महोद्वरो महाविपुलमण्डलः ॥६॥

तवधंगु रूपदुम्ह २९ (महारूपः) वज्रत्न १५ तवधंगु शरीरम्ह ३० तवधंगुवर्णम्ह ३१ तवधंगुशरीरम्ह ३२ (महावर्णो महावपुः) वज्रसूर्य्य १६ तवधंगु नांदुम्ह ३३ तवसोतंउद्धारम्ह ३४ (महानामा महोदारः) वज्रकेतु १७ तवधंगुफेजेजुवगु मण्डल स्वरूपम्ह ३५ (महाविपुल मण्डलः) वज्रहास १८ ॥

महाप्रज्ञायुधधरो महक्लेशांकुशोऽग्रणी ॥
महायशा महाकीर्ति महाज्योतिर्महाद्युतिः ॥७॥

तवधंगु ज्ञानरूपी शस्त्रधरेयाकम्ह ३६ (महाप्रज्ञायुधधरः) वज्रधर्म १९ तवधंगु क्लेशया अंकुशस्वरूपम्ह ३७ (महाक्लेशाङ्कुशः) वज्रतीक्ष्ण २० श्रेष्टम्ह ३८ तवधगु जशदुम्ह ३९ तवधगु कीर्तिदुम्ह ४० (महांयशामहाकीर्तिः) वज्रहेतु २१ तवधंगुज्योतिदुम्ह ४१ तवधंगुतेजदुम्ह ४२ (महाज्योति महाद्युतिः) वज्रभाष २२ ॥

महामायाधरो विद्वान् महामायार्थसाधकः ॥
महामायारतिरतो महामायेन्द्रजालिकः ॥८॥

तवधंगु माया धरेयाकम्ह ४३ पण्डित ४४ (महामाया धरोविद्वान्) वज्रविश्व २३ तवधंगु मायाया अर्थसाधनयाकम्ह ४५ (महामायार्थसाधकः) वज्ररत्न २४ तवधंगुमायांया रतीरसयाकम्ह ४६

(महामायारतिंत:) वज्रयन्त्र २५ तवधंगुमायाया इन्द्रजालसिवम्ह ४७ (महामायेन्द्रजालिक:) वज्रमुष्टि २६ ॥

महादानपति:श्रेष्ठो महाशील धरोऽग्रणी ॥
महाक्षान्तिधरो धीरो महावीर्यपराक्रम: ॥९॥

तवधंम्ह दानपति ४८ श्रेष्ठम्ह ४९ (महादानपति:श्रेष्ठ:) वज्रलास्या २७ तवधगु शीलधरेयाकम्ह ५० नायो ५१ (महाशील धरोऽग्रणी) वजमाला २८ तवधंगु क्षमा धरेयाकम्ह ५२ धारा ५३ (महाक्षान्ति-धरोधीर:) वज्रगीता २९ तवधंगु वीर्यपराक्रमदुम्ह ५४ (महावीर्य-पराक्रम:) वज्रनृत्या ३० ॥

महाध्यानसमाधिस्थो महाप्रज्ञा शरीरभृक ॥
महाबलो महोपाय: प्रणिधिर्ज्ञानसागर: ॥१०॥

त:धंगु प्रज्ञाया शरीरधारणयाकम्ह ५५ (महाप्रज्ञाशरीरधृक) वज्रधूपा ३१ तवधंगु ध्यानसमाधिसच्वंम्ह ५६ (महाध्यानसमाधिष्ठ:) वज्रपुष्पा ३२ तवधंगु वलदुम्ह ५७ तवधंगु उपायदुम्ह ५८ (महोपाय:) वज्रगन्धा ३३ प्रणिधानदुम्ह ५९ ज्ञानयासागर जुयाच्वंम्ह ६० (ज्ञानसागर:) वज्रालोक ३४ ॥

महामैत्रीमयोऽमेयो महाकारूणिकोऽग्रधीः ॥
महाप्रज्ञा महाधीमन् महोपायो महाकृती ॥११॥

तवधंगु मित्रभावदम्ह ६१ परिमाणमदम्ह ६२ (महामैत्री-मयोंऽमेयः) मैत्रेय ३५ तःधंगु करूणादम्ह ६३ मुख्यगु बुद्धिजुयाच्वंम्ह ६४ (महाकारूणिकोऽग्रधीः) मंजुश्री ३६ तवधंगुप्रज्ञादम्ह ६५ तवधंगु बुद्धिदम्ह ६६ (महाप्रज्ञामहाधीमान्) गन्धहस्ती ३७ तवधंगुउपायदम्ह ६७ महापण्डित ६८ (महोपायो महाकृती) ज्ञानकेतु ३८ ॥

महाऋद्धिवलोपेतो महावेगो महाजवः ॥
महर्द्धिको महेशाख्यो महावलपराक्रमः ॥१२॥

तवधंगु ऋद्धिवलं संयुक्तम्ह ६९ (महाऋद्धिवलोपेतः) भद्रपाल ३९ तवधंगु वेगगतिदम्ह ७० महावेगदम्ह ७१ (महावेगो महाजवः) सागरमति ४० महाऋद्धिदम्ह ७२ महेशधका प्रख्यान्तम्ह ७३ (महर्द्धिकोमहेशाख्यः) अक्षयमति ४१ महावल पराक्रमदम्ह ७४ (महावलपराक्रमः) प्रतिभानकूट ॥ ४५ ॥

महाभवाद्रिसंभेत्ता महावज्रधरो घनः ॥
महाक्रूरो महारौद्रो महाभयभयंकरः ॥१३॥

तवधंगु संसाररूपी पर्वत तदयाह्म ७५ (महाभवाद्रिसंभेत्ता) महास्थामप्राप्त ४३ तवधंगु वज्र धरेयाकह्म ७६ विपुल ख्वातुह्म ७७ (महावज्रधरो घनः) सर्वापायंजह ४४ अत्यन्तक्रोकिह्म ७८ अत्यन्त कराह्म ७९ महाक्रूरो महारौद्रः) सर्वशोकतमोन्धकार निर्घातनमति ४५ तवचोतं भयानक भयंकरह्म ८० (महाभयभयंकरः) जालिनीप्रभ ४६ ॥

महविद्योत्तमोनाथो महामन्त्रोत्तमो गुरूः ॥
महायाननयारूढो महायाननयोत्तमः ॥१४॥

महाविद्याया उत्तमम्ह ८१ नाथ ८२ (महाविद्योत्तमोनाथः) चन्द्रप्रभ ४७ महामन्त्रयाउत्तमम्ह ८३ गुरू ८४ (महामन्त्रोत्तमोगुरूः) अमितप्रभ ४८ महायानयामार्गेच्वंम्ह ८५ (महायाननयारूढः) गगनगञ्ज ४९ महायान न्यायमार्गया श्रेष्ठम्ह ८६ (महायाननयोत्तमः) सवनीवरण विष्कभी ॥५०॥

[थ्व व्याक्क हे श्री महामञ्जुश्री धकं सिये कि]

वज्रधातु मण्ड़लगाथा चतुर्दशः ॥

महावैरोचनों बुद्धो महामौनी महामुनीः ॥
महामन्त्रनयोद्भूतो महामन्त्रनयात्मकः ॥१॥

(थनंलि सुविशुद्ध धर्मधातु ज्ञान वैरोचनयाक्रया श्लोक छपादपाः २५ नाम मन्त्राक्षरपद १८९ व्याख्या याये युनं॥ ॥ महावैरोचन १ बुद्ध २ त्वं मवाम्ह (काय वाक चित्त त्वंमकासे (:योगयाइम्ह) ३) तवधंम्ह मुनि ४ तवधंगु मन्त्रमार्गे उत्पत्तिजुम्ह ५ तवधंगु मन्त्र मार्गया ओरसा जुयात्वंम्ह ६॥)

दशपारमिताप्राप्तो दशपारमिताश्रयः ॥
दशपारमिताशुद्धिर्दशपारमितानयः ॥२॥

झिगु पारमिता लाकम्ह ७ झिगु पारमिता छुछु धालसा दानपारमिता १ शीलपारमिता २ क्षान्तिपारमिता ३ वीर्यपारमिता ४ ध्यानपारमिता ५ प्रज्ञापारमिता ६ बलपारमिता ७ उपायपारमिता ८ प्रणिधिपारमिता ९ ज्ञानपारमिता १० झिगु पारमितासे आधार-याकम्ह ८ झिगु पारमितोया शुद्धिदुम्ह ९ झिगु पारमितोया मार्ग उपाय जुयात्वंम्ह १० ॥ ॥

दशभूमीश्वरो नाथो दशभूमितिष्ठितः ॥
दशज्ञानविशुद्धात्मा दशज्ञानविशुद्धधृक् ॥३॥

झिगु भूमिया ईश्वर ११ झिगु भूमि छुछु धालसा प्रमुदिता १ बिमला २ प्रभाकरी ३ अर्चिष्मती ४ सुदुर्जया ५ अभिमुखी ६

दुर्गमा ७ अचला ८ साधुमती ६ धर्ममेघा १० नाथ ११ दशभूमिस
बिजयाकम्ह १३ विशेष भिगुज्ञानं शुद्धगु आत्मा, जुया च्वंम्ह १४
भिगु ज्ञान छुछु धालसा दुःख ज्ञान १ समुदय ज्ञान २ निरोध ज्ञान
३ मार्ग ज्ञान ४ धर्म ज्ञान ५ अन्वय ज्ञान ६ परचित्त ज्ञान ७
संवृत्ति ज्ञान ८ क्षय ज्ञान ६ अनुत्पाद ज्ञान १० भिगु ज्ञान
विशेषं शुद्धरुपं धरेयाकम्ह १५ ॥ ॥

दशाकारो दशार्थार्थो मुनीन्द्रो दशबलो विभुः ॥
अशेषविश्वार्थकरो दशाकारवशी महान् ॥४॥

भिगु आकार स्वरुपम्ह १६ भिगु आकार धयागु भिगु
आत्माग्राह छुछु धालसा एकत्व ग्राह १ हेत्वर्थ ग्राह २
भाक्तृत्व ग्राह ३ स्वतन्त्रत्व ग्राह ४ आधिपतित्व ग्राह ५
नित्यत्व ग्राह ६ संक्लिष्ट व्यवहदारत्व ग्राह ७ यामित्व ग्राह
८ मुक्तत्व ग्राह ६ कर्तृत्व ग्राह १० भिगु अर्थया तत्वसिद्धम्ह १७
भिगु तत्व छु धालसा मूलतत्व १ लक्षणतत्व २ अविप्रास तत्व ३
फलहेतु तत्व ४ उदारिक तत्व ५ सूक्ष्म तत्व ६ प्रसिद्ध तत्व ७ विशुद्ध
उपयोगाचार तत्व ८ संग्राहक तत्व ६ कौशल तत्व १० मुनिइकया
इन्द्र १८ भिगु बलदुम्ह १६ भिगु बल छुछु धालसा स्थानास्थान
ज्ञानबल १ कर्मविपाक ज्ञान बल २ नानाधातु ज्ञानबल ३
नानाविमुक्ति ज्ञानबल ४ इन्द्रिय परंपरा ज्ञानबल ५ नानासमाधि
समापत्ति ज्ञानबल ६ सर्वत्र गामिनी प्रतिपत्ति ज्ञानबल ७ च्युत्युपपत्ति
ज्ञानबल ८ पूर्व निवासानुस्मृति ज्ञानबल ६ आस्रवक्षयज्ञानबल १०

व्यापकजुया च्वंम्ह २० शेष हे मदयेक जगत्याता फाइदा याकम्ह २१ भिंगु आकारया वशिता लाकम्ह २२ भिंगु वशिता छुछु धालसा आयुर्वशिता १ कर्मवशिता २ परिष्कार वशिता ३ बिमुक्तिवशिता ४ प्रशिधि वशिता ५ ऋद्धिवशिता ६ उपपत्ति वशिता ७ धर्मवशिता ८ चित्तवशिता ९ ज्ञानवशिता १० तवधंम्ह २३ ॥ ॥

अनादि निष्प्रपञ्चात्मा शुद्धात्मा तथतात्मकः ॥
भूतवादी यथावादितथाकारी अनन्यवाक् ॥५॥

आदि उत्पत्ति मदुम्ह २४ प्रपञ्च मदुम्ह (प्रपञ्चधयागु पञ्चस्कन्ध द्वादशायतन अष्टदशधातु) पञ्चस्कन्ध धयगु रूपस्कन्ध १ बेदनास्कन्ध २ संज्ञास्कन्ध ३ संस्कारस्कन्ध ४ बिज्ञानस्कन्ध ५ द्वादशायतन धयागु चक्षु १ श्रोत्र २ घ्राण ३ जिह्वा ४ काय ५ मन ६ रूप ७ शब्द ८ गन्ध ९ रस १० स्पर्श १ धर्म १२ अष्टादश धातु धयागु चक्षु १ श्रोत्र २ घ्राण ३ जिह्वा ४ काय ५ मन ६ रूप ७ शब्द ८ गन्ध ९ रस १० स्पर्श ११ धर्म १२ चक्षु सस्पर्शजाप्रत्यय बेदना १३ श्रोत्रसंस्पर्शजा प्रत्यय बेदना १४ घ्राणसंस्पर्शजा प्रत्यय बेदना १५ जिह्वा संस्पर्शजा प्रत्यय बेदना १६ काय संस्पर्शजा प्रत्यय बेदना १७ मनः संस्पर्शजा प्रत्यय बेदना १८ (थुली कायेगु काइम्ह लक्षण धर्म मदुम्ह) २५ शुद्धगु आत्मा जुया च्वंम्ह २६ तथताया आत्माजुया च्वंम्ह २७ चतुरार्यसत्य वादीजुया च्वंम्ह चतुरार्यसत्य धयागु दुःख १ समुदय २ निरोध ३ मार्ग ४।२८ गथेधया अथे हे याइम्ह (गथेजा थ्व संसारिक

शुन्य आत्मा मदु चतकथ्यं जागु स्वप्नाथ्यं जागु भूमिया नेजथें जागु गंधर्व नगरथ्यं जागु लखस चन्द्रमा खने दइगुथ्यं जागु थका म्हुतुंयाल अथ्य हे मतीवया च्वंम्ह) २९ मेयगु खँ मल्हाकम्ह ३० ॥ ॥

अद्वयोऽद्वयवादीच भूतकोटि व्यवस्थितः ॥
नैरात्म्यसिंहनिर्नादी कुतीर्थमृगभीकरः ॥६॥

निगु मदुम्ह (कायेगु काइम्ह निगु मदुम्ह) ३१ निगु खँ ल्हाकम्ह द संवृति परमार्थ निगु खँ ल्हाकम्ह ३२ महाभूतया अग्रभागस च्वंम्ह ३३ आत्मा मदु धका सिंहसमानं गर्जेजुया हालाथ्वंम्ह ३४ कुतीर्थि रूपी चला गणपिंत भयथियाय थ्याना च्वंम्ह ३५ ॥

सर्वत्रगोऽमोघगति स्तथागत मनोजवः ॥
जिनो जितारिर्विजयी चक्रवर्ती महाबलः ॥७॥

सकभनं वंम्ह ३६ निष्फल मजुवगु गतिजुया च्वंम्ह ३७ तथागतया मनया वेग दुम्ह ३८ जयजुवम्ह ३९ शत्रु जितेयाकम्ह ४० विशेषं जयजुवम्ह ४१ चक्रवर्ती राजा ४२ महाबल दुम्ह ४३ ॥ ॥

गणमुख्यो गणाचार्य्यो गणेशो गणपतिर्वशी ॥
महानुभावो धौरेयोऽनन्यनेयो महानयः ॥८॥

श्रावकगणया मुख्यम्ह ४४ प्रत्येक बुद्धगणया आचार्य ४५ बोधिसत्त्वगणया मालिक ४६ तथागतगनया स्वामिजुया च्वंम्ह ४७ सकलें वशेतया च्वंम्ह ४८ तत्वधंगु अनुभव दुम्ह ४९ धर्मया भारकुबुचम्ह ५० मेवपिसं कोंदयले मफुम्ह ५१ तत्वधंगु मार्ग उपाय दुम्ह ५२ ॥ ॥

वागीशो वाक्पतिर्वाग्मी वाचस्पतिरनन्तगीः ॥
सत्यवाक्सत्यवादी च चतुःसत्योपदेशकः ॥९॥

वचनया मालिक् ५३ वचनया स्वामि ५४ खँसवम्ह ५५ वचनया ईश्वर ५६ अन्त मदुगु वचन जुया च्वंम्ह ५७ सत्यवचन ल्हाइम्ह ५८ सत्यवाद याइम्ह ५९ प्यंगु आर्यसत्य उपदेश बियाच्वंम्ह ६० ॥

अवैवर्तिको ह्यनागामी खड्गःप्रत्येकनायकः ॥
नानानिर्याणनिर्यातो महाभूतैककारणः ॥१०॥

अनुत्तर संम्यक्संबोधिज्ञाने फर्केजुइमखुम्ह ६१ हानं लिपा जन्म जुइ वइ मखुम्ह ६२ एकचारी प्रत्येक बुद्ध ६३ वर्गचारी प्रत्येक बुद्धया नायक ६४ नानाप्रकारया निर्याणं निस्वयवंम्ह ६५ पंच महाभूतया छगु कारण जुया च्वंम्ह ६६ ॥ ॥

अर्हन्क्षीणास्रवो भिक्षुर्वीतरागो जितेन्द्रियः ॥
क्षेमप्राप्तोऽभयप्राप्तः शीतीभूतो ह्यनाविलः ॥११॥

अर्हन्त ६७ क्लेशमदुम्ह ६८ भिक्षु ६९ रागमदुम्ह ७० इन्द्रिय जितेयाकम्ह ७१ कुशल प्राप्तजुयम्ह ७२ अभयलाकम्ह ७३ शीतल शान्त जुवम्ह ७४ निर्मलम्ह ७५ ॥ ॥

विद्याचरणसम्पन्नः सुगतो लोकवित्परः ॥
निर्ममो निरहंकारःसत्यद्वयनयस्थितः ॥१२॥

विद्यायचारणं संयुक्त ७६ भिंनकवंम्ह तथागत ७७ लोकसितम्ह ७८ तवधंम्ह ७९ जिगुधयागु मदुम्ह ८० जिधयागु अहंकार मदुम्ह ८१ संवृति सत्य व परामार्थं सत्य निगुया मार्गे च्वंम्ह ८२ ॥ ॥

संसारपारकोटिस्थः कृतकृत्यःस्थलस्थितः ॥
कैवल्यज्ञाननिष्ठतः प्रज्ञाशस्त्रोविदारणः ॥१३॥

संसारपारया अग्रभागे च्वंम्ह ८३ यायेमाक यायेधुंकुम्ह ८४ निर्वाणया स्थले च्वंम्ह ८५ कैवल शुद्धगु ज्ञानं ऊपत्ति जुवम्ह ८६ प्रज्ञाशस्त्र धरेयाकम्ह ८७ छेदन याकम्ह (प्रज्ञा ज्ञानया शस्त्रं क्लेश छेदनयाकम्ह) ८८ ॥ ॥

सद्धर्मो धर्मराड्भास्वन् लोकालोककरः परः ॥
धर्मेश्वरो धर्मराजः श्रेयोमार्गोपदेशकः ॥१४॥

सत्गु धर्मस्वरूपम्ह ८९ धर्मयाराजा ९० तेजवानम्ह ९१ लोक-यात तेज प्रकाश याकम्ह ९२ तवधंम्ह ९३ धर्मया ईश्वर ९४ धर्मया राजा ९५ कल्याणमार्ग उपदेश बिया च्वंम्ह ९६ ॥ ॥

सिद्धार्थःसिद्धसंकल्प सर्वसंकल्पवर्जितः ॥
निर्विकल्पाद्वयो धातुः धर्मधातुःपरोऽव्ययः ॥१५॥

सिद्धगु अर्थम्ह ९७ सिद्धगु संकल्पजुया च्वंम्ह ९८ सकलां संकल्पतोलता च्वंम्ह ९९ विकल्प मदुम्ह १०० फुद्दमखुम्ह १०१ धातु (हेतु) स्वरूपम्ह १०२ धर्मधातु १०३ तवधम्ह १०४ नाशजुइ मखुम्ह १०५ ॥ ॥

पुण्यवान् पुण्यसंभारो ज्ञानं ज्ञानान्तरं महत् ॥
ज्ञानवान् सदसज्ज्ञानी संभारद्वयसंभृतः ॥१६॥

पुण्यवानम्ह १०६ पुण्यसंभार दुम्ह १०७ ज्ञानस्वरूपम्ह १०८ ज्ञानया अन्तर मेवमेवगु ज्ञानस्वरूपम्ह १०९ तवधंम्ह ११० ज्ञानदुम्ह १११ सत् असत् ज्ञानसिउम्ह ११२ पुण्यसंभार ज्ञानसंभार निगुसंभार धरेयाकम्ह ११३ ॥ ॥

शाश्वतो विश्वराड्योगी ध्यानंध्येयो धियांपतिः॥
प्रत्यात्मवेद्यो ह्यचलःपरमाद्यस्त्रिकायधृक् ॥१७॥

नित्यजुया च्वंम्ह ११४ जगतया राजा ११५ योगी ११६ ध्यानस्वरूपम्ह ११७ चिन्तना यायेम्ह ११८ बुद्धिया मालिक ११९ छम्ह छम्हसयागु आत्मासिद्धम्ह १२० अचल (चलेयाये मफुम्ह) १२१ तवधं ज्ञापांयाम्ह १२२ धर्मकाय १ संभोगकाय २ निर्माणकाय ३ स्वंगुकाय धरेयाकम्ह १२३ ॥ ॥

पञ्चकायात्मको बुद्धःपञ्चज्ञानात्मको विभुः ॥
पञ्चबुद्धात्ममकुटः पञ्चचक्षुरसङ्गधृक् ॥१८॥

स्वाभाविक काय १ संभोगिक काय २ महासुख काय ३ नैर्वाणिक काय ४ धर्म काय ५ न्यागु कायया आत्माजुया च्वंम्ह १२४ बुद्ध (सकतां सिउम्ह) १२५ आदर्शज्ञान १ समताज्ञान २ प्रत्यवेक्षणाज्ञान ३ कृत्यानुष्ठानज्ञान ४ सुविशुद्ध धर्मधातु ज्ञान ५ न्यागु ज्ञानया आत्माजुया च्वंम्ह १२६ व्यापकजुया च्वंम्ह १२७ अक्षोभ्य १ रत्नसंभव २ अमिताभ ३ अमोघसिद्धि ४ वैरोचन ५ न्याम्ह बुद्धया आत्माजुया च्वंगु मकुटंपुया च्वंम्ह १२८ मांसचक्षु १ दिव्यचक्षु २ प्रज्ञाचक्षु ३ धर्मचक्षु ४ बुद्धचक्षु ५ न्यागु चक्षु दया च्वंम्ह १२९ सङ्गम दुगु धरेयाकम्ह १३० ॥ ॥

जनकःसर्वबुद्धानां बुद्धपुत्रःपरो वरः ॥
प्रज्ञावोद्भवोऽयोनि धर्मयोनिर्भवान्तकृत् ॥१९॥

सकल बुद्धया अबुजुया च्वंम्ह १३१ बुद्धया पुत्र १३२ श्रेष्ठम्ह १३३ उत्तमम्ह १३४ प्रज्ञाज्ञानरूपी भवं (योनि) जन्मजुयम्ह १३५ योनि मदुम्ह १३६ धर्मया योनिजुया च्वंम्ह १३७ भव संसार नाशयाकम्ह १३८ ॥ ॥

घनैकसारो वज्रात्मा सद्योजातो जगत्पतीः ॥
गगनोद्भवःस्वयम्भूः प्रज्ञाज्ञानानलो महान् ॥२०॥

थ्वातुगु छगु सार जुया च्वंम्ह १३९ वज्रयाआत्माजुया च्वंम्ह १४० तत्कालनं उत्पत्ति जुयम्ह १४१ जगत्‌या स्वामि १४२ आकाशं (शून्यता) उत्पत्ति जुयम्ह १४३ थयथ्य धर्म उत्पत्ति जुयम्ह १४४ प्रज्ञाज्ञानया मि जुया च्वंम्ह १४५ तधंम्ह १४६ ॥ ॥

वैरोचनो महादीप्तिर्ज्ञानज्योतिर्विरोचनः ॥
जगत्प्रदीपोःज्ञानोल्को महातेजाःप्रभास्वरः ॥२१॥

वैरोचन १४७ महातेज दुम्ह १४८ ज्ञानया तेज जुया च्वंम्ह १४९ तेजदुम्ह १५० जगत्‌या मत जुया च्वंम्ह १५१ ज्ञानया तेजम्ह १५२ तधंगु तेजदुम्ह १५३ तेजवान्‌म्ह १५४ ॥ ॥

विद्याराजोऽग्रमन्त्रेशो मन्त्रराजो महार्थकृत् ॥
महोष्णीषोद्भुतोष्णीषोविश्वदर्शी वियत्पतिः ॥२२॥

विद्याया राजा १५५ मुख्यगु मन्त्रया मालिक १५६ मन्त्रया राजा १५७ तब्वोत कार्इगु याकम्ह १५८ तब्धंगु स्वलाम् जुया च्वंम्ह १५९ अद्भूतगु स्वलाम् जुया च्वंम्ह १६० जगत्संसार खना च्वंम्ह १६१ आकाशया मालिक् (शून्यताया मालिक) १६२ ॥ ॥

सर्वंबुद्धात्मभावाग्र्यो जगदानन्दलोचनः ॥
विश्वरूपो विधाता च पूज्योमान्यो महाऋृषिः ॥२३॥

सकल बुद्धया आत्माभावया मोहरा जुया च्वंम्ह १६३ जगत्‌यात आनन्द याइगु मिखा जुया च्वंम्ह १६४ विधाता (ब्रम्हा स्वरूपम्ह) १६५ विश्वरूप जुया च्वंम्ह १६६ पूजायाये लाइकम्ह १६७ मान्ययाये जोग्यम्ह १६८ तब्धंम्ह ऋृषि १६९ ॥ ॥

कुलत्रयधरोमन्त्री महासमयमन्त्रधृक् ॥
रत्नत्रयधरः श्रेष्ठस्त्रियानोत्तमदेशकः ॥२४॥

कायबाक् चित्तया भेदं स्वंगु कुल धरेयाकम्ह १७० मन्त्रदुम्ह १७१ तब्धंगु समय मन्त्र धरेयाकम्ह १७२ स्वंगल रत्न (बुद्ध धर्म

संथ) धरेयाकम्ह १७३ श्रेष्ठम्ह १७४ श्रावक प्रत्येक महायान स्वंगु-
यान उत्तम देशना याकम्ह १७५ ।। ।।

अमोघपाशो विजयी वज्रपाशो महाग्रहः ॥
वज्रांकुशो महापाशो वज्रभैरव भीकरः ॥२५॥

अर्थ मजुवगु पाशदुम्ह १७६ विशेष जय जुयम्ह १७७ वज्रपाश
ज्वंम्ह १७८ तवधंगु सिलजज्वंम्ह १७९ वज्र अंकुश ज्वंम्ह १८०
महापाश ज्वंम्ह १८१ ।। ।।

सुविशुध्द धर्मधातु ज्ञानगाथा पादोनपञ्चविंशतिः ॥

क्रोधराट्षण्मुखो भीमः षट्नेत्रः षड्भुजो बली ॥
दंष्ट्राकरालः कंकालो हलाहल:शताननः ॥१॥

थनंलि आदर्शज्ञान अक्षोभ्य याकया श्लोक छगु पादसहित १०
नाममन्त्राक्षर पद ७१ व्याख्यायाये रचना ।। ।। वज्र भैरव
भयंकरम्ह १ क्रोधयाराजा २ खुपात ख्वा दुम्ह ३ भयानकम्ह ४
खुगल मिखा दुम्ह ५ खुकालाहात दुम्ह ६ बलाकम्ह ७ वाकुछिनाव
भयानकम्ह ८ कंकाल (कँलायस्वरूपम्ह) ९ हलाहल १० सछिपात
ख्वालदुम्ह ११ ।। ।।

यमान्तको विघ्नराजो वज्रवेगो भयंकरः ॥
विद्युष्टवज्रो हृद्वज्रो मायावज्रो महोदरः ॥ २ ॥

यमराजायात नाशयाकम्ह १० विघ्नया राजा १३ वज्रया वेगदुम्ह १४ भयंकरम्ह १५ तच्वोतगु शब्द दुगु वज्रदुम्ह १६ हृदयसनं वज्रदुम्ह १७ मायासं वज्रदुम्ह १८ प्वाथ तगोलम्ह १९ ॥ ॥

कुलिशेशो वज्रयोनिर्वज्रमण्डो नभोपमः ॥
अचलैकजटाटोपो गजचर्म्मपटार्द्रधृक् ॥ ३ ॥

वज्रया ईश्वर २० वज्रयायोनि जुया च्वंम्ह २१ वज्रसारम्ह २२ आकाश समानम्ह २३ अचल २४ छपुजटाया हर्ष वेगदुम्ह २५ प्याकगु किसिछेंगुलि वस्त्र धरेयाकम्ह २६ ॥ ॥

हाहाकारो महाघोरो ह्रीहीकारो भयानकः ॥
अट्टहासो महाहासो वज्रहासो महारवः ॥ ४ ॥

हाहाधकं हाला च्वंम्ह २७ महा भयंकरम्ह २८ हीहीधकं हाला च्वंम्ह २९ भयानकम्ह ३० हररंहिला च्वंम्ह ३१ तवचोतंहिला च्वंम्ह ३२ वज्रसमानंहिला च्वंम्ह ३३ तवचोगु सोरम्ह ३४ ॥ ॥

वज्रसत्वो महासत्वो वज्रराजो महासुखः ॥
वज्रचण्डो महामोदो वज्रहुँकार हूँकृतिः ॥ ५ ॥

वज्रसत्व ३५ महासत्व ३६ वज्रया राजा ३७ महासुख दुम्ह ३८ वज्र्ध्यंकराग़ु अत्यन्तकोपीम्ह ३९ तयोगु हर्षदुम्ह ४० वज्रहुँकारं हुँकारयाना च्वंम्ह ४१ ॥ ॥

वज्रवाणायुधधरो वज्रखड्गो निकृन्तनः ॥
विश्ववज्रधरो वज्री एकवज्री रणञ्जहः ॥ ६ ॥

वज्रया चिन्हदुगु धनुर्वाण धरेयाकम्ह ४२ वज्रखड्गज्यना च्वंम्ह ४३ छेदनयाकम्ह (थुखागु शस्त्र अस्त्रं क्लेश छेदनयाकम्ह) ४४ विश्व-वज्र धरेयाकम्ह ४५ वज्रदुम्ह ४६ छगोल वज्रज्वना च्वंम्ह ४७ क्लेश संग्रामस जितेयाकम्ह ४८ ॥ ॥

वज्रज्वालाकरालाचो वज्रज्वालाशिरोरुहः ॥
वज्रवेशो महावेशःशताचो वज्रलोचनः ॥ ७ ॥

वज्रया ज्वालाध्यं भयानकगु मिखाम्ह ४९ वज्रया ज्वालाध्यं-जागु सँजुया च्वंम्ह ५० वज्रध्यं आवेश जुइम्ह ५१ तवचोतं आवेश जुइम्ह ५२ सछिगाल मिखादुम्ह ५३ वज्र समानगु मिखाम्ह ५४ ॥ ॥

वज्ररोमां कुरततुर्वज्रलोमैक विग्रहः ॥
वज्रकोटिनखारम्भो वज्रसारघनच्छविः ॥ ८ ॥

वजूया चिमिसँ च्वहँ १ जागु शरीर जुया च्वंम्ह ५५ वजूया चिमिसँ क्यगु जक शरीर जुया च्वंम्ह ५६ वजूया च्वकाय्यं जावगु लुसिया तोर जुया च्वंम्ह ५७ वजूय्यं सार च्वातुगु व्यापगु तेज जुया च्वंम्ह ५८ ॥ ॥

वज्रमालाधर श्रीमान् वज्राभरण भूषितः ॥
हाहाट्टहासा निर्घोषो वज्रघोषः षड्चरः ॥ ९ ॥

वजूया माला धरेयाकम्ह ५९ तेजदुम्ह ६० वजूयातिसांतिया च्वंम्ह ६१ हाहाधर्क हररंन्हिला च्वंम्ह ६२ शब्द मदुम्ह ६३ वजूया सोरद्ध ६४ सुगोल आसलम्ह ६५ ॥ ॥

मंजुघोषो महानाद स्त्रैलोक्यैकरवो महान् ॥
आकाश धातुपर्य्यन्तघोषो घोषवतांम्बरः ॥ १० ॥

कोमलगु सोरम्ह ६६ तधन्वगु शब्दम्ह ६७ स्वंगु लोकस छगु सोरं व्याप्त याकम्ह ६८ तथधंम्ह ६९ आकाशधातु पर्यन्त सोरं व्याप्तयाकम्ह ७० सोर थिना चोक सिया मध्ये श्रेष्ठम्ह ७१ ॥ ॥

आदर्शज्ञानगाथा पादोनसार्द्ध दश: ॥

तथताभूतनैरात्म्यो भूतकोटिरनक्षर: ॥
शून्यतावादिवृषभो गम्भीरोदारगर्जन: ॥ १ ॥

थनंलि प्रत्यवेक्षणाज्ञान अमिताभ चकया श्लोक ४२ नाम मन्त्राक्षरपद २७५ व्याख्यायाय त्यना ॥ ॥ तथता (सत्ता कितस्ता अथ्व हे सतुं ञ्वगु) भूत (महा भूत) नैरात्म्य (आत्मा मदुगु) स्वरूपम्ह १ महाभूतया अग्रभाग जुया च्वंम्ह २ अक्षर मदुगु) ३ शून्यता वादि श्रेष्ठम्ह ४ गम्भीर उदारं गर्जं जुइम्ह५॥ ॥

धर्मशंखो महाशब्दो धर्मगण्डी महारण ॥
अप्रतिष्ठितनिर्वाणो दशदिग्धर्मदुन्दुभि ॥ २ ॥

धर्मया शंखपुक्म्ह ६ महाशब्द दुम्ह ७ धर्मगण्डी थाकम्ह ८ तवच्वंतगु शब्द दुम्ह ९ निर्वाणस मच्वंम्ह १० दश दिशास धर्मगण्डी थानाव पुरेयाना च्वंम्ह ११ ॥ ॥

अरूपो रूपनानग्य नानारूपो मनोमय ॥
सर्वरूपावभासश्रीरशेषप्रतिबिम्बधृक् ॥ ३ ॥

रूपमदुम्ह १२ रूपदुम्ह १३ मुख्यम्ह १४ नानारूपम्ह १५ मनोज्ञ जुया च्वंम्ह १६ सकलारूप प्रकाशयायेगु श्रीशोभा जुया च्वंम्ह १७ शेष है मदयेक प्रतिबिम्ब धरेयाकम्ह १८ ॥ ॥

अप्रधृष्यो महेशाख्यस्त्रैधातुकमहेश्वरः ॥
समुच्छ्रिताग्र्यमार्गस्थो धर्मकेतुर्महोदयः ॥४॥

मेवपिसं ह्नेथाये मफुम्ह १९ तवधंम्ह ईश्वर धकं प्रख्यातम्ह २० कामधातु १ रूप धातु २ आरूप्य धात ३ थुली त्रिधातु भुवनया तवधंम्ह ईश्वर २१ थिनक च्वंगु आर्याष्टाङ्ग मार्गस च्वंम्ह २२ धर्मया ध्वजा स्वरूपम्ह २३ तवधंगु उदय जुउम्ह २४ ॥ ॥

त्रैलोक्यैक कुमारांगःस्थविरो वृद्ध प्रजाप्रतिः ॥
द्वात्रिंशल्लक्षणधरःकान्तस्त्रैलोक्यसुन्दरः ॥५॥

स्वंगुलोकस छम्ह कुमारया रूप धरेयाकम्ह २५ स्थविर (थकालिम्ह) २६ वृद्धम्ह २७ प्रजाया मालिक् २८ स्वीनिता लक्षण धरेयाकम्ह २९ तेजवान्म्ह ३० स्वंगु लोकस सुन्दरम्ह ३१ ॥ ॥

लोकज्ञानगुणाचार्यो लोकाचार्यो विशारदः ॥
नाथस्त्राता त्रिलोकान्तःशरणंतायी निरुन्तरः ॥६॥

लोकया ज्ञान गुणया आचार्य ३१ लोकया आचार्य ३३ उदार्य चलैयाकम्ह ३४ नाथ ३५ रक्षायाकम्ह ३६ स्वंगु लोक नाशयाकम्ह ३७ शरण ३८ पालेयाइम्ह ३९ ज्वरा मदुम्ह ४० ॥ ॥

गगनाभोगसंभोगः सर्वज्ञज्ञानसागरः ॥
अविद्याण्डकोशभेत्ता भवपंजरदारणः ॥७॥

आकाशया भोगस संभोगयाकम्ह ४१ सर्वज्ञज्ञानया सागर जुया च्वंम्ह ४२ अविद्यारूपी ख्यँयल तछ्याकम्ह ४३ संसारया पंजल स्यंकुतम्ह ४४ ॥ ॥

शमिताशेषसंक्लेसःसंसारार्णवपारगः ॥
ज्ञानाभिषेकमुकुटःसंम्यक्संबुद्ध भूषणः ॥८॥

दोष दे मदयेक संक्लेश फुक्कतम्ह ४५ संसार सागर पारवंम्ह ४६ ज्ञानया अभिषेकजावगु मकुट जुया च्वंम्ह ४७ संम्यक्संबुद्धया तिसातिया च्वंम्ह ४८ ॥ ॥

त्रिदुःखदुःखशमनस्त्यन्तोऽनन्त स्त्रिमुक्तिगः ॥
सर्वावरणनिर्मुक्तः आकाशसमतांगतः ॥९॥

दु:खदु:खता १ उपादान दु:खता २ लक्षण दु:खता ३ स्वंगु दु:ख नाशयाकम्ह ४६ स्वंगुया अन्ते च्वंगु सत्ये (मार्ग सत्ये) च्वंम्ह ५० अन्त मदुम्ह ५१ स्वंगु मुक्तिश्रावक १ प्रत्येक २ महायान ३ याक्यें मुक्तिवंम्ह ५२ सकतां आवरण (क्लेशावरण १ ज्ञेयावरण २) याक्यं छुते जुवम्ह ५३ आकाश समान जुया च्वंम्ह ५४ ॥ ॥

सर्वक्लेशमलातीत स्त्र्यध्वान ध्वगतिंगतः ॥
सर्वसत्वमहानागो गुणशेखरशेखरः ॥१०॥

सकतां क्लेशमल लंघनायाना वंम्ह ५५ स्वंगु मार्ग न्हापा जुया वंगु १ लिपा जुव वइगु २ आवजुया च्वंगु ३ मार्ग मदुगु गतिस वना च्वंम्ह ५६ सकलसत्व प्राणिया (महानाग) प्रधानम्ह ५७ गुण-रूपी च्वलामूया च्वलामू जुया च्वंम्ह ५८ ॥ ॥

सर्वोपधिविनिर्मुक्तो व्योमवर्त्मनि सुस्थितः ॥
महाचिन्तामणिधरःसर्वरत्नोत्तमो विभुः ॥११॥

सकतां उपधि (धर्म १ अर्थ २ काम ३ नीति ४) प्यंगु क्लेशं छुते जुवम्ह ५९ आकाशया मार्गस च्वंम्ह ६० महचिन्तामणि धरेयाकम्ह ६१ सकल रत्नया उत्तमम्ह ६२ व्यापक जुया च्वंम्ह ६३ ॥

महाकल्पतरुःस्फीतो महाभद्रघटोत्तम ॥

सर्वसत्वार्थकृत्कर्ता हितैषी सत्ववत्सल ॥१२॥

तवधंगु कल्पवृक्ष सिमा स्वरूपम्ह ६४ प्यजे जुवम्ह ६५ तबधंगु कल्याणधया उत्तमम्ह ६६ सकल सत्वयात फाइदायाकम्ह ६७ कर्ता (याइम्ह) ६८ हितयायेगु शील जुया च्वंम्ह ६९ सत्वयाके प्रेम याकम्ह ७० ॥ ॥

शुभाशुभज्ञः कालयज्ञः समयज्ञः समयी विभुः ॥
सत्वेन्द्रियज्ञो वेलज्ञो विमुक्तित्रयकोविद ॥१३॥

शुभ अशुभसिउम्ह ७१ कालसिउम्ह ७२ समय (द्रन्मुद्रा मंत्र विद्याया स्वरूप सिउम्ह ७३ समय च्वंम्ह व्यापी ७४ सत्वया इन्द्रियसिउम्ह ७५ वेलासिउम्ह ७६ श्रावक आदि स्वंगु विमुक्तिसिउम्ह ७७ ॥ ॥

गुणी गुणाज्ञो धर्मज्ञःप्रशस्तो मंगलोदयः ॥
सर्वमंगलमांगल्यः कीर्तिर्लक्ष्मीर्यशः शुभ ॥१४॥

गुणदुम्ह ७८ गुणसिउम्ह ७९ धर्मसिउम्ह ८० प्रशस्तम्ह ८१ मंगल उदय जुयम्ह ८२ सकतां मंगलयाक्यें मंगल जुया च्वंम्ह ८३ कीर्तिदुम्ह ८४ लक्ष्मी ८५ जशदुम्ह ८६ शुभ जुवम्ह ८७ ॥ ॥

महोत्सवो महाश्वासो महानन्दो महारतिः ॥
सत्कारसत्कृतिर्मूर्तिः प्रमोदःश्रीयशस्पतिः ॥१५॥

महोत्सव दुम्ह ८८ तवच्वर्त मलसा दुम्ह ८९ महाआनन्दम्ह ९० तवच्वर्त रति दुम्ह ९१ पूजा मान्नयाये लाइकम्ह ९२ सज्जनया व्यायाकम्ह ९३ ऐश्वर्य दुम्ह ९४ हर्ष दुम्ह ९५ तेज श्रीशोभा जशया स्वामि ९६ ॥ ॥

वरण्यो वरदःश्रेष्ठः शरण्यः शरणोत्तमः ॥
महाभयरिःप्रवरो निःशेषभयशयः ॥१७॥

वरदानकाय वनेम्ह ९७ वरदानबिइम्ह ९८ श्रेष्ठम्ह ९९ शरण-वनेम्ह १०० उत्तम शरण जुया च्वंम्ह १०१ तवधंगु भयया शत्रु १०२ उत्तमम्ह १०३ शेष हे मदयेक भयनाश याकम्ह १०४ ॥ ॥

शिखीशिखण्डी जटिलो जटिमौण्डी किरीटिमान् ॥
पञ्चाननः पञ्चशिखःपञ्चचीरक शेखरः ॥१८॥

आगँस दुम्ह १०५ कुमाररूप आगँस दुम्ह १०६ जटादुम्ह १०७ छपु जक जटाम्ह १०८ छेँलमुण्डयाना च्वंम्ह १०९ मुकुटपुया च्वंम्ह ११० न्यापातच्वालम्ह १११ न्यागु आगँस दुम्ह ११२ न्याता रंगया वस्त्रं हिनातवगु च्वखामू जुया च्वम्ह ११३ ॥ ॥

महाव्रतधरोमौञ्जी ब्रम्हचारी ब्रतोत्तमः ॥
महातपाः तपोनिष्ठः स्नातको गौतमोऽग्रणीः ॥१८॥

तवधंगु व्रत धरेयाकम्ह ११४ जभी धरेयाकम्ह ११५ ब्रम्हचर्या चलेयाकम्ह ११६ उत्तम व्रतयाकम्ह ११७ तवधंगु तपस्यायाकम्ह ११८ तपस्या पारयंम्ह ११९ स्नानयाना च्वंम्ह १२० गौतम १२१ नायो १२२ ॥ ॥

ब्रम्हविद्ब्राम्हणो ब्रम्हा ब्रम्हनिर्वाणमाप्नवान् ॥
मुक्तिर्मोक्षो विमोक्षांगो विमुक्तिः शान्तता शिवः ॥१९॥

ब्रम्हज्ञान (वेद) सिउम्ह १२३ ब्राम्हण १२४ ब्रम्हा १२५ ब्रम्हनिर्वाण थंम्ह १२६ प्राप्त जुउम्ह १२७ मुक्त जुउम्ह १२८ मोक्षजाकम्ह १२९ विमोक्षया अङ्ग (सप्तबोध्यङ्ग आर्याष्टाङ्ग मार्ग) सप्तबोध्यङ्ग छुछु धालसा स्मृतिसम्बोध्यङ्ग १ धर्म प्रविचयसम्बोध्यङ्ग २ प्रीतिसम्बो- ध्यङ्ग ३ प्रश्रब्धिसम्बोध्यङ्ग ४ समाधिसम्बोध्यङ्ग ५ वीर्य सम्बोध्यङ्ग ६ उपेक्षा सम्बोध्यङ्ग ७ आर्याष्टाङ्ग मार्ग छुछु धालसा सम्यग्दृष्टि १ सम्यक्संकल्प २ सम्यग्वाक् ३ सम्यक्कार्मान्त ४ सम्यगाजीव ५ सम्यग्व्यायाम ६ सम्यक्स्मृति ७ सम्यक्समाधि ८ थुली प्राप्त जुउम्ह १३० थुली बन्धनं विशेषं छुते जुउम्ह राग बन्धन १ द्वेष बन्धन २

मोह बन्धन ३ १३१ सकतां चित्तया उपद्रव कायेगु १ काइम्ह २ मदु गु लिं शान्त जुउम्ह १३२ शुन्यताज्ञानस्वभाव जुउया निर्ति कल्याणम्ह १३३ ॥ ॥

निर्वाणनिर्वृतिः शान्तिः श्रेयोनिर्याणमन्तगः ॥
सुखदुःखान्तकृन्निष्ठा वैराग्यमुपधिक्षयः ॥२०॥

निर्वाणनिर्वृति पदलाकम्ह १३४ शान्यजुउम्ह १३५ भिंगु निश्चयथान लाकम्ह १३६ क्लेश आदिं नाशयाना वंम्ह १३७ सुख दुःख नाश याना वंम्ह १३८ स्वस्थं च्वंम्ह १३९ राग मदुम्ह १४० क्लेश क्षय याकम्ह १४१ ॥ ॥

अजयोऽनुपमोऽव्यक्तो निराभासो निरंजनः ॥
निष्कलः सर्वगो व्यापी सूक्ष्मो बीजमनास्रवः ॥२१॥

कर्पिसं जितेखाये मफुम्ह १४२ उपमा मदुम्ह १४३ व्यक्त मजुवम्ह १४४ आभास मदुम्ह १४५ अञ्जन मदुम्ह निर्मलम्ह १४६ कल्पना मदुम्ह १४७ सकभनं वंम्ह १४८ व्याप्त मानम्ह १४९ सूक्ष्मम्ह १५० पुसाजुया च्वंम्ह १५१ क्लेश मदुम्ह १५२ ॥ ॥

अरजो विरजो विमलो वान्तदोषो निरामयः ॥

सुप्रबुद्धो विबुद्धात्मा सर्वज्ञः सर्ववित्परः ॥२२॥

रागादि धुल मदुम्ह १५३ विशेष धुल मदुम्ह १५४ मल मदुम्ह १५५ दोष मदुम्ह १५६ रोग मदुम्ह १५७ भिंनक बुके जुवम्ह १५८ विशेषं बुके जुवगु आत्मा जुया च्वंम्ह १५९ सकतां सियेक्ये मावगु सिउम्ह १६० सकतां सिउम्ह १६१ सवधं श्रेष्ठम्ह १६२ ॥ ॥

विज्ञानधर्मतातीतो ज्ञानमद्वयरूपधृक् ॥
निर्विकल्पो निराभोगस्त्र्यध्वसम्बुद्धकार्यकृत् ॥२३॥

विज्ञान धर्मयाक्यें पुला वंम्ह १६३ ज्ञान स्वरूपम्ह १६४ निगु मदुगु रूप धरे याकम्ह १६५ विकल्प मदुम्ह १६६ आभोग मदुम्ह १६७ हापा जुया वंपिं लिपा जुच वइपिं आवजुया च्वंपिं संबुद्धया ज्याया कम्ह १६८ ॥ ॥

अनादिनिधनो बुद्ध आदिबुद्धो निरन्वयः ॥
ज्ञानैकचक्षुरमलो ज्ञानमूर्तिस्तथागतः ॥२४॥

आदि अन्त मदुम्ह (सिये थुये म्वाम्ह) १६९ बुद्ध १७० आदि बुद्ध १७१ वंश मदुम्ह १७२ ज्ञानया छगोल मिखाम्ह १७३ मल मदुम्ह १७४ ज्ञानया मूर्तिम्ह १७५ तथागत १७६ ॥ ॥

वागीश्वर महावादी वादिराट् वादिपुंगवः ॥
वदतांवरो वरिष्ठो वादिसिंहोऽपराजितः ॥२५॥

वचनया ईश्वर १७७ तवच्वतं वादि जुया च्वंम्ह १७८ वादिजनया राजा १७९ वादिजन मध्ये श्रेष्ठम्ह १८० वादिजन मध्ये उत्तमम्ह १८१ उत्तम वादी १८२ वादिजनया सिंहसमानम्ह १८३ कपिंतं बुके मफुम्ह १८४ ॥ ॥

समन्तदर्शी ह्यामोघस्तेजोमाली सुदर्शनः ॥
श्रीवत्सःसुप्रभो दीप्तिर्भाभासुरकरद्युतिः ॥२६॥

सकभनं खंह्म १८५ हर्षमान दुम्ह १८६ तेजया माला दुम्ह १८७ दर्शनयाये जोग्यम्ह १८८ हृदयस श्रीवत्सया चिह्न दुम्ह १८९ भिंगु तेज दुम्ह १९० तेजवान्म्ह १९१ क्रोधरश्मिया तेज दुम्ह १९२ ॥ ॥

महाभिषग्वरः श्रेष्टःशल्यहर्ता निरूत्तरः ॥
अशेषभैषज्यतरूः क्लेशव्याधिमहारिपुः ॥२७॥

तधधंम्ह वैद्य १९३ श्रेष्ठम्ह १९४ उत्तमम्ह १९५ रोगहरणयाकम्ह १९६ उपरा मदुम्ह १९७ दकवासलया सिमा जुया च्वंम्ह १९८ क्लेश रोगया तधधंम्ह शत्रु १९९ ॥ ॥

त्रैलोक्यतिलकःकान्तः श्रीमाञ्चत्रमण्डलः ॥
दशदिग्व्योमपर्यन्तो धर्मध्वजमहोच्छ्रयः ॥२८॥

स्वर्गु लोकया सिन्नलस्वरूपम्ह २०० तेज दुम्ह २०१ शोभा दुम्ह २०२ नक्षत्र मण्डल स्वरूपम्ह २०३ भिगु दिशा आकाशपर्य्यन्त २०४ धर्मया ध्वजा २०५ महाउच ताजागु स्थापनायाकम्ह २०६ ॥

जगच्छत्रैकविपुलो मैत्रीकरुणमण्डलः ॥
पद्मनर्तेश्वरःश्रीमान् रत्नछत्रो महाविभुः ॥२९॥

जगत्संसारस तयपागु छ्पा कुसाम्ह २०७ मैत्री व करुणाया मण्डल जुया च्वंम्ह २०८ पद्मनर्तेश्वर २०९ तेजवान्म्ह २१० रत्नछत्र जुया च्वंम्ह २११ तवधंम्ह व्यापी ईश्वर २१२ ॥ ॥

सर्वबुद्धमहाराजः सर्वबुद्धात्मभावधृक् ॥
सर्वबुद्धमहायोग सर्वबुध्दैकशासनः ॥३०॥

सकल बुद्धया महाराजा २१३ सकल बुद्धया आत्मभाव धरेयाकम्ह २१४ सकल बुद्धया महायोग स्वरूपम्ह २१५ सकल बुद्धयात छम्ह स्यने कने याइम्ह २१६ ॥ ॥

वज्ररत्नाभिषेकश्रीः सर्वरत्नाधिपेश्वरः ॥
सर्वलोकेश्वरपतिः सर्ववज्रधराधिपः ॥३१॥

वज्ररत्नया अभिषेकलाकगु श्रीशोभा दुम्ह २१७ सकल रत्नया मालिकया ईश्वर २१८ सकल लोकेश्वरया स्वामि २१९ सकल्यं वज्र धरेयाना च्वंपिनि अधिपति २२० ॥ ॥

सर्वबुध्दमहाचित्तः सर्वबुध्दमनोगतिः ॥
सर्वबुध्दमहाकायः सर्वबुध्द सरस्वतीः ॥३२॥

सकल बुद्धया तधंगु चित्तया जुया च्वंम्ह २२१ सकल बुद्धया मनया गति जुया च्वंम्ह २२२ सकल बुद्धया तधंगु शरीर जुया च्वंम्ह २२३ सकल बुद्धया वचन जुया च्वंम्ह २२४ ॥ ॥

वज्रसूर्य्यमहालोको वज्रेन्दुविमलप्रभः ॥
विरागादिमहारागो विश्ववर्णोज्ज्वलप्रभः ॥३३॥

वज्रसूर्यया महातेज दुम्ह २२५ वज्रचन्द्रमाया निर्मल तेज दुम्ह २२६ विराग आदि महाराग दम्ह २२७ नानाप्रकारवर्णया उज्ज्वलगु तेज दुम्ह २२८ ॥ ॥

संबुध्दवज्रपर्यङ्को बुद्धसंगीतिधर्मधृक् ॥
बुद्धपद्मोद्भवःश्रीमान् सर्वज्ञज्ञानकोशधृक् ॥३४॥

संबुद्धया वज्रासनयाकम्ह २२९ बुद्धसंगीतिया धर्म धरेयाकम्ह २३० बुद्ध पलेस्वानं उत्पत्ति जुअम्ह २३१ तेजवानम्ह २३२ सर्वज्ञज्ञानया भण्डार धरेयाना च्वंम्ह २३३ ॥ ॥

विश्वमायाधरो राजा बुद्धवीद्याधरो महान् ॥
वज्रतीक्ष्णो महाखड्गो वीशुद्धःपरमाक्षरः ॥३५॥

नानाप्रकारया माया धरेयाकम्ह २३४ राजा २३५ बुद्धया विद्या धरेयाकम्ह २३६ तवधम्ह २३७ वज्रथ्यें कराम्ह २३८ महाखड्ग ज्वना च्वंम्ह २३९ बिशेषं शुद्धम्ह २४० परम अक्षर स्वरूपम्ह २४१ ॥ ॥

दुःखच्छेद महायानवज्रधर्म महायुधः ॥
जीनजिग्वज्रगाम्भीर्यो वज्रबुद्धिर्यथाथवित् ॥३६॥

दुःख छेदनयाइगु महायानया वज्रसमानगु धर्मरूपी शस्त्रज्वना च्वंम्ह २४२ अक्षोभ्य आदि तथागतयात जितेयाकम्ह २४३ वज्रथ्यें गंभीरम्ह २४४ वज्रसमानगु बुद्धि जुया च्वंम्ह २४५ यथार्थथ्यं जुइगु सिवम्ह २४६ ॥ ॥

सर्वपारमितापूरी सर्वभूमिविभूषणः ॥
विशुद्धधर्म नैरात्म्यसम्यग्ज्ञानेन्दुहृत्प्रभः ॥३७॥

सकतां पारमिता पुरे जुउह्म २४७ सकल भूमिया तिसांतिउह्म २४८ विशेषं शुद्धगु धर्म आत्मामदुगु भिंक ज्ञानया चन्द्रमा हृदयस तेज प्रकाश जुउह्म २४९ ॥ ॥

मायाजालमहोद्योगः सर्वतन्त्राधिपः परः ॥
अशेषवज्रपर्यङ्को निःशेषज्ञानकायधृक् ॥३८॥

मायाजालस तवच्वतं उद्योगयाकह्म २५० सकल तन्त्रया अधिपति २५१ तवधंह्म २५२ शेष हे मद्येक वज्रासनयाकह्म २५३ शेष हे मद्येक ज्ञानया शरीर धरेयाकह्म २५४ ॥ ॥

समन्तभद्रःसुमतिः क्षितिगर्भो जगद्धृतिः ॥
सर्वबुद्धमहागर्भो विश्वनिर्माण चक्रधृक् ॥३९॥

सकलसयातं कल्याणयाकम्ह २५५ मतिभिंम्ह २५६ पृथ्वीया गर्भ उत्पत्ति कारण जुया च्वंम्ह २५७ जगत्संसार धारणयाकम्ह २५८ सकलें बुद्धया तवधंगु गर्भ जुया च्वंम्ह २५९ संसार दयकेगु चक्रज्वना विज्याकम्ह २६० ॥ ॥

सर्वभावस्वभावाग्र्यः सर्वभावस्वभावधृक् ॥
अनुत्पाद धर्मविश्वार्थः सर्वधर्मस्वभावधृक् ॥४०॥

सकतां भावस्वभावया मोहरा जुया च्वंम्ह २६१ सकतां भाव-स्वभाव धरेयाकम्ह २६२ उत्पत्ति मदुगु धर्म जुया च्वंम्ह २६३ जगत्यात फाइदायाकम्ह २६४ सकतां धर्मया स्वभाव धरेयाकम्ह २६५ ॥ ॥

एकक्षणमहाप्राज्ञः सर्वधर्मावबोधधृक् ॥
सर्वधर्माभिसंमयो भूतान्तमुनिरग्रधीः ॥४१॥

छगु क्षणभरं तवधंगु प्रज्ञाज्ञानं सकतां धर्म बुझेजुउगु धरेयाकम्ह २६६ सकतां धर्म बांलाक बुझेजुउम्ह २६७ भूतया अन्त (परमार्थ सत्य) तकं सिउम्ह मुनि २६८ मुख्यगु बुद्धि जुया च्वंम्ह २६९ ॥ ॥

स्तिमितःसुप्रसन्नात्मा सम्यक्संबुद्ध बोधिधृक् ॥
प्रत्यक्षसर्वबुद्धानां ज्ञानार्चीःसुप्रभास्वरः ॥४२॥

निश्चलम्ह २७० भिंनक प्रसन्नगु आत्मा जुया च्वंम्ह २७१ सम्यक्संबुद्धया बोधिज्ञान धरे याकम्ह २७२ सकल बुद्धपिनि प्रत्यक्ष-

न्ह्यवने खारा जुया च्वंम्ह २७३ ज्ञानया तेजदुम्ह २७४ भिंनक शोभासमाजगु तेज प्रकाशयाकम्ह २७५ ॥ ॥

प्रत्यवेक्षणाज्ञानगाथा द्वाचत्वारिंशत् ॥

इष्टार्थसाधकःपरः सर्वापाय विशोधकः ॥
सर्वसत्वोत्तमो नाथः सर्वसत्वप्रमोचकः ॥१॥

थनंलि समताज्ञान रत्नसंभव चक्रया श्लोक २४ नाम मन्त्राक्षरपद १०४ व्याख्यायाये त्यना ॥ ॥ भिंगु अर्थ साधनयाकम्ह १ तवधंम्ह २ सकतां अपाय नरक तिर्यक् प्रेत शोधनयाकम्ह ३ सकल सत्वया मध्ये उत्तमम्ह ४ नाथ ५ सकल प्राणियात मुक्तिछ्ववम्ह ६ ॥ ॥

क्लेशसंग्रामशूरैक आज्ञानरिपुदर्पहा ॥
धीःश्रृङ्गारधरःश्रीमान् वीरबीभत्सरूपधृक् ॥२॥

क्लेशसंग्रामस छम्ह शूरा जुया च्वंम्ह ७ अज्ञान शत्रुया घमन्डत्वरेयाकम्ह ८ बुद्धि स्वरूपम्ह ९ श्रृंगार तिसा स्वरूप धरेयाकम्ह १० तेजवान्म्ह ११ वीररस वीभत्स रसया क्रोधया रूप धरेयाकम्ह १२ ॥ ॥

वाहुदण्डशताक्षेपपदनिक्षेपनर्तनः ॥
श्रीमच्छतभुजाभोग गगनाभोगनर्तनः ॥३॥

सच्छिगु प्रकारं ल्हाहातसंका आलीढ आदिं पद्कया प्याखंहुया च्वंम्ह १३ श्रीमान् सच्छिका ल्हाहातय आभोगं आकाशस आभोग-याना प्याखंहुया च्वंम्ह १४ ॥ ॥

एकपादतलाक्रान्तमहीमण्डलतलेस्थितः ॥
ब्रम्हाण्ड शिखराक्रान्त पादाङ्गुष्ठनखेस्थितः ॥४॥

छपातुतीं कत्यला पृथ्वीमण्डलस तयातवम्ह १५ ब्रम्हाण्डया च्वका कत्यला तुती पर्चिया लुसिस तया बिज्याकम्ह १६ ॥ ॥

एकार्थोऽद्वयधर्मार्थः परमार्थो विनश्वरः ॥
नानाविज्ञप्तिरूपार्थ श्चित्तविज्ञानसन्ततिः ॥५॥

छगुजक अर्थम्ह १७ निगु मदुगु धर्मया अर्थ जुया च्वंम्ह १८ परमार्थ जुया च्वंम्ह १९ नाशजुइ मखुम्ह २० नानाप्रकार सियेकेगु रूपया अर्थ जुया च्वंम्ह २१ चित्त विज्ञानया संतान जुया च्वंम्ह २२ ॥ ॥

अशेषभावार्थरतिः शून्यतारतिरग्रधीः ॥
भवरागाद्यतीतश्च भवत्रयमहारतिः ॥६॥

शेष हं मद्येक भावया अर्थस (संसारिकया अर्थस) रतियाना च्वंम्ह २३ शून्यतास रतियाना च्वंम्ह २४ मुख्यगु बुद्धि जुया च्वंम्ह २५ कामभव १ रूपभव २ आरूप्यभव ३ स्वंगु भवया रागयात्र्यें पुला-वंम्ह २६ थ्व हे स्वंगु भवस महारतियाना च्वंम्ह २७ ॥ ॥

शुद्धशुभ्राभ्रधवलशरच्चन्द्रांशुसुप्रभः ॥
बालार्कमण्डलच्छायो महारागनखप्रभः ॥७॥

शुद्ध तुयूगु सुपाँचथें तुयूगु शरत् ऋतुया चन्द्रमाया तेज थें निर्मल भिंगु तेज जुया च्वंम्ह २८ नकतिनि उरे जुया ववम्ह सूर्यमण्डलया थिइगु ह्यांगु तेज जुया च्वंम्ह २९ अत्यन्त ह्याउँगु लुसिया तेजदुम्ह ३० ॥ ॥

इन्द्रनीलाग्रसच्चीरो महानीलकाचाग्रधृक् ॥
महामणिमयूखश्रीबुर्द्धनिर्माणभूषणः ॥८॥

इन्द्रनील मणिया अग्र भागथ्यें वँचुगु वस्त्रंपुना बिज्याकम्ह ३१ महानील वर्णगु छे लया सँ जुया च्वंम्ह ३२ महामणिकया तेज थिइगु तेजया शोभा दुम्ह ३३ बुद्ध उत्पत्तियायेगु तिसां तिया बिज्याकम्ह ३४ ॥ ॥

लोकधातुशताकम्पी ऋद्धिपादमहाक्रमः ॥
महास्मृतिधरस्तत्व श्चतुस्मृतिसमाधिराट् ॥९॥

सछिगु लोकधातु कंपयाकम्ह ३५ छन्द ऋद्धिपाद २ वीर्य ऋद्धिपाद २ मीमांस ऋद्धिपाद ३ चित्त ऋद्धिपाद ४ था पराक्रम-दुम्ह ३६ तवधंगु स्मृति धरे याक्रम्ह ३७ तत्व स्वरूपम्ह ३८ काय-स्मृत्युपस्थान १ वेदनास्मृत्युपस्थान २ चित्त स्मृत्यु पस्थान ३ धर्म-स्मृत्युपस्थान ४ थ्यंगु स्मृतिसमाधिया राजा जुया च्वंम्ह ३९ ॥ ॥

बोध्यङ्गकुसुमामोदस्तथागतगुणोदधिः ॥
अष्टाङ्गमार्गनयवित्सम्यक्संबुद्धमार्गवित् ॥१०॥

बोध्यङ्गरूपी स्वांया गन्धया हर्ष दुम्ह ४० तथागतया गुणया सागर जुया च्वंम्ह ४१ अष्टाङ्ग मार्गया उपाय सिउम्ह ४२ सम्य-क्संबुद्धया मार्ग सिउम्ह ४३ ॥ ॥

सर्वसत्वमहासंगो निःसंगो गगनोपमः ॥
सर्वसत्वमनोजातः सर्वसत्वमनोजवः ॥११॥

सकल सत्वनाप तवच्वतं संगतयाकम्ह ४४ संगत मदुम्ह ४५ आकाश सरिका जुया च्वंम्ह ४६ सकल सत्वया मनस उत्पत्ति जुउम्ह ४७ सकल सत्व प्राणिया मन वेग दुम्ह ४८ ॥ ॥

सर्वसत्वेन्द्रियार्थज्ञः सर्वसत्वमनोहरः ॥

पञ्चस्कन्धार्थतत्वज्ञः पञ्चस्कन्धविशुध्दधृक् ॥१२॥

सकल सत्वया इन्द्रियया अर्थ सिउम्ह ४९ सकल सत्वया मनहरण याकम्ह ५० पञ्चस्कन्धया अर्थ तत्व सिउम्ह ५१ पञ्चस्कन्धं विशेषं शुद्धं धरे याकम्ह ५२ ॥ ॥

सर्व निर्याणकोटिस्थः सर्व निर्याणकोविदः ॥

सर्व निर्याणमार्गस्थः सर्व निर्याणदेशकः ॥१३॥

सकल निर्वाणया अग्रभागस च्वंम्ह ५३ सकलं निर्वाण सिउम्ह ५४ सकलं निर्वाणया मार्गस च्वंम्ह ५५ सकल निर्वाण उपदेश बिउम्ह ५६ ॥ ॥

द्वादशाङ्गभवोत्खातो व्दादशाकारशुध्दधृक् ॥

चतुःसत्यनयाकार अष्टज्ञानावबोधधृक् ॥१४॥

द्वादशाङ्गभव अविद्या १ संस्कार २ विज्ञान ३ नामरूप ४ षडायतन ५ स्पर्श ६ वेदना ७ तृष्णा ८ उपादान ९ भव १० जाति ११ जरामरण १२ लेंथना निर्मूल याकम्ह ५७ भिंनिगु आकार (द्वादशायतन) शुद्धरूपं धरे याकम्ह ५८ दुःख १ समुदय २ निरोध

३ मार्ग ४ प्यंगु सत्यया मार्गया आकार जुया च्वंम्ह ५६ धर्मज्ञान १ अन्वयज्ञान २ दुःखज्ञान ३ समुदयज्ञान ४ निरोधज्ञान ५ परमाज्ञान ६ क्षयज्ञान ७ अनुत्पादज्ञान ८ च्यागु ज्ञान साक्षात् बुझे जुउगु धरे याकम्ह ६० ॥ ॥

द्वादशाकारसत्यार्थः षोड़शाकारतत्ववित् ॥
विंशत्याकारसंबोधिर्विबुध्दः सर्ववित्परः ॥१५॥

प्यंगु आर्य्यसत्य छगुया स्वंगु २ भेदयाना झिनिगु आकार सत्यया अर्थ सिउम्ह ६१ चतुरार्य्य सत्य छगुया प्यंगु २ भेदं झिखुगु आकारया तत्व सिउम्ह ६२ पञ्चस्कन्धस छगुया प्यंगु २ भेदं नीगु आकारया सम्बोधिलाकम्ह ६३ विशेषं बुझे जुउम्ह ६४ सकतां सिउम्ह ६५ तवधंम्ह ६६ ॥ ॥

अमेयबुध्दनिर्माणकायकोटिविभावकः ॥
सर्वक्षणाभिसमयः सर्वचित्तक्षणार्थवित् ॥१६॥

परिमाण मदयेक बुद्धदयेकेगु शरीरया अग्रभाग चिंतना याकम्ह ६७ सकल क्षणबोध जुउम्ह ६८ सकतां चित्तक्षणया अर्थ सिउम्ह ६९ ॥ ॥

नानायाननयोपाय जगदर्थविभावकः ॥
यानत्रितयनिर्यात एकयानफलेस्थितः ॥१७॥

नानाप्रकारया यान श्रावक आदिया मार्ग उपायं जगत्यात फाइदायायेगु चिंतना याकह्म ७० स्वंगु यानं निश्चय पारवंह्म ७१ छगु जक यानया फलस च्वंह्म ७२ ॥ ॥

क्लेशधातुविशुद्धात्मा कर्मधातुक्षयंकरः ॥
ओघोदधिसमुत्तीर्णो योगकान्तारनिश्रितः ॥१८॥

क्लेश अष्टादश धातुयाक्यँ शुद्धगु आत्मा जुया च्वंह्म ७३ कर्म धातु (काम रूप आरूप्य) नाश याकह्म ७४ कामौघ १ भवौघ २ दृष्ट्यौघ ३ अविद्यौघ ४ रूपी सागरं पारवंह्म ७५ योगया दुर्गावनस बिज्याकह्म ७६ ॥ ॥

क्लेशोपक्लेशसंक्लेश सुप्रहीनसवासनः ॥
प्रज्ञोपायमहाकरूणा अमोघजगदर्थकृत् ॥१९॥

क्लेश राग आदिं ६ उपक्लेश क्रोध आदिं २४ संक्लेश सप्तदुःख ७ थुलिया वासना छुंमदया च्वंह्म ७७ प्रज्ञोपायया आत्मा जुया च्वंगु महाकरूणा दया च्वंम्ह ७८ जगत्यात व्यर्थं मजुइक फाइदा याकम्ह ७९ ॥ ॥

सर्वसंज्ञाप्रहीणार्थो विज्ञानार्थोनिरोधधृक् ॥
सर्वसत्वमनोविषयः सर्वबुद्धमनोगतिः ॥२०॥

सकतां संज्ञा मदुगु अर्थ जुया च्वंम्ह ८० विज्ञानया अर्थ जुया च्वंम्ह ८१ निरोध धरेयाकम्ह ८२ सकल सत्वया मनया विषय जुया च्वंम्ह ८३ सकल बुद्धया मनया गति जुया च्वंम्ह ८४ ॥ ॥

सर्वसत्वमनोऽन्तस्थस्तच्चित्तसमतांगतः ॥
सर्वसत्वमनोल्हादी सर्वसत्वमनोरतिः ॥२१॥

सकल सत्वया मनया दुने च्वंम्ह ८५ वहे चित्तनाप समान जुया च्वंम्ह ८६ सकल सत्व मन आनन्द याकम्ह ८७ सकल सत्वया मन रति याकम्ह ८८ ॥ ॥

सिद्धान्तविभ्रमापगतः सर्वभ्रान्तिविवर्जितः ॥
निःसंदिग्धमतिस्त्र्यर्थः सर्वार्थस्त्रिगुणात्मकः ॥२२॥

सिद्धान्तस भ्रान्ति (संखा) मदुम्ह ८९ सकतां भ्रान्ति तोलता च्वंम्ह ९० संखा मदुगु मन जुया च्वंम्ह ९१ स्वंगु अर्थ जुया च्वंम्ह ९२ सकतां अर्थ स्वरूपम्ह ९३ सत्व रज तम स्वंगु गुणया आत्मा जुया च्वंम्ह ९४ ॥ ॥

पञ्चस्कन्धार्थत्रिष्कालः सर्वक्षणविभावकः ॥
एकक्षणाभिसंबुध्दः सर्वबुध्दस्वभावधृक् ॥२३॥

पञ्चस्कन्धया अर्थ स्वंगु कालस धारण याकम्ह ६५ सकतां क्षण चिंतना याकम्ह ६६ छगु क्षणया भित्रे सकतां समन्तभद्रया ज्ञान बुझे जुउम्ह ६७ सकल बुद्धया स्वभाव धरे याकम्ह ६८ ॥ ॥

अनङ्गकायःकायाग्र्यः कायकोटिविभावकः ॥
अशेषरूपसंदर्शी रत्नकेतुर्महामणिः ॥२४॥

म्हमदुगु शरीरम्ह ६६ संभोग आदि कायया मुख्यम्ह १०० शरीरया अग्रभाग भावना याकम्ह १०१ शेष हे मदयेक रूपक्यना .स्वंम्ह १०२ रत्न ध्वजा धरे याकम्ह १०३ महामणि स्वरूपम्ह १०४ ॥

तुसमताज्ञानगाथा चर्विंशतिः ॥

सर्वसंबुध्दबोध्दव्यो बुद्धबोधिरनुत्तरः ॥
अनक्षरो मन्त्रयोनि र्महामन्त्रकुलत्रयः ॥१॥

थनंलि कृत्यानुष्ठानज्ञान् अमोघसिद्धि चक्रया श्लोक १५ नाम मन्त्राक्षरपद १५ व्याख्यायाये त्यँना ॥ ॥ सकल बुद्ध पिसं

सियेकेमावम्ह १ बुद्धया बोधि जुया च्वंम्ह २ स्वरा मदुम्ह ३ अक्षर मदुम्ह ४ मन्त्रयाक्यें उत्पत्ति जुउम्ह ५ महा मंत्रया स्वंगु कुन्त जुया च्वंम्ह ६ ॥ ॥

सर्वमन्त्रार्थजनको महाविन्दुरनक्षरः ॥
पञ्चाक्षरोमहाशून्यो विन्दुशून्यःषडक्षरः ॥२॥

सकतां मन्त्रया अर्थ उत्पत्ति याकम्ह ७ महाविन्दु अकार आदिं हकारान्त स्वर व्यञ्जन स्वरूपम्ह ८ अक्षर मदुम्ह ९ न्यागोल आखल पंच तथागतया वीज स्वरूपम्ह १० महाशून्य फिंखुगु आकार शून्यता स्वभावंम्ह ११ विन्दु वीजाक्षर स्वारूपम्ह १२ खुगोल आखल ॐ वागीश्वरसुलया आत्मा जुया च्वंम्ह १३ ॥ ॥

सर्वाकारनिराकारः षोड़शार्द्धार्द्धविन्दुधृक् ॥
अकलःकलनातीतश्चतुर्थध्यानकोटिधृक् ॥३॥

सकतां आकार आकारमदुम्ह १४ प्येंगल विन्दु धरे याकम्ह १५ कला मदुम्ह १६ कलायाक्यें पुलावंम्ह १७ चतुर्थध्यानया अग्रभाग धरे याकम्ह १८ ॥ ॥

सर्वध्यानकलाभिज्ञः समाधिकुलगोत्रधृक् ॥

समाधिकायकायाग्य्ः सर्वसंभोगकायराट् ॥४॥

सकलं ध्यानया कला सिउम्ह १६ समाधि कुलया गोत्र धरे याकम्ह २० समाधि कायया मुख्यगु सरीर जुया च्वंम्ह २१ सकतां संभोग कायया राजा जुया च्वंम्ह २२ ॥ ॥

निर्माणकायकायाग्र्यो बुद्धनिर्माणवंशधृक् ॥
दशदिग्विश्वनिर्माणो यथावज्जगदर्थकृत ॥५॥

निर्माण कायया मुख्यगु शरीर जुया च्वंम्ह २३ बुद्धदयेकेगु वंश धरे याकम्ह २४ दशदिशास नानाप्रकारं संसारदयेकुउम्ह २५ यथार्थंथ्यँ जगत्‌यात फाइदा याकम्ह २६ ॥ ॥

देवातिदेवो देवेन्द्रोऽसुरेन्द्रो दानवाधिपः ॥
अमरेन्द्रःसुरगुरूः प्रथमःप्रमथेश्वरः ॥६॥

देवतायां देवता २७ देवतायाइन्द्र २८ दैत्यया इन्द्र २६ दैत्यया मालिक् ३० देवताया इन्द्र ३१ देवताया गुरू ३२ प्रमथ ३३ प्रमथगणया ईश्वर जुया च्वंम्ह ३४ ॥ ॥

उत्तीर्णभवकान्तार एकः शास्ता जगयुगुरूः ॥
प्रख्यातदशदिग्लोको धर्मदानपतिर्महान् ॥७॥

संसार रूपी दुर्गावनं उत्रे गुउम्ह ३५ छम्ह जकम्ह ३६ स्यँने कँने याइम्ह ३७ जगत्‌या गुरू ३८ फिगु दिशा लोकस प्रख्यातम्ह ३९ धर्मया दान पति ४० तवधंम्ह ४१ ।। ।।

मैत्रीसन्नाहसन्नध्द करूणावर्मवर्मितः ।।
प्रज्ञाखड्गधनुर्वाणः क्लेशाज्ञानरणञ्जहः ।।८।।

मित्रभावया कवचं तिउम्ह ४२ करूणा रूपी कवचं फिनाव शरीर रक्षायाना च्वंम्ह ४३ प्रज्ञाज्ञानरूपी खड्ग धनुक वाण च्वंम्ह ४४ क्लेश अज्ञाननाप संग्रामस त्याकुउम्ह ४५ ।। ।।

मारारिर्मारजिद्वीर श्चतुर्मारभयान्तकृत् ।।
सर्वमारचमूजेता संबुद्धो लोकनायकः ।।९।।

मारया शत्रु ४६ मारजिते याकम्ह ४७ बीर ४८ चतुर्मारया भय नाश याकम्ह ४९ सकल मारया सैन्यजिते याकम्ह ५० संबुद्ध ५१ लोकया नायक ५२ ।। ।।

वन्द्यः पूज्योभिवाद्यश्च माननीयश्चनित्यशः ।।
अर्चनीयतमो मान्यो नमस्यःपरमो गुरु ।।१०।।

बंदनायाये जोग्यम्ह ५३ पूजायाये लाइकम्ह ५४ भिनकं बन्दनायाये मावम्ह ५५ नित्य २ मानेयाये मावम्ह ५६ तवच्वतं पूजायाये मावम्ह ५७ मानेयाये जोग्यम्ह ५८ नमस्कार याये मावम्हं ५९ तवधंम्ह ६० गुरु ६१ ॥ ॥

त्रैलोक्यैकक्रमगति व्योमापर्यन्तविक्रमः ॥
त्रैविद्यःश्रोत्रियःपूतः षड्भिज्ञःषडनुस्मृतिः ॥११॥

स्वंगु लोकस छगु जक तुतीया गति जुया च्वंम्ह ६२ आकाश पर्य्यन्त मद्दयेक पराक्रमदया च्वंम्ह ६३ स्वंगु विद्या (ऋग्येद १ यजुर्बद २ सामवेद ३) सिउम्ह ६४ श्रोत्रिय–वेद पन्हे याकम्ह ६५ पविश्रम्ह ६६ दिव्यचत्तु १ दिव्यश्रोत्र २ दिव्यघ्राण ३ परचि-त्तज्ञान ४ पूर्व निवासानुस्मरण ५ ऋद्धि ६ थुली षडभिज्ञलाकम्ह ६७ बुद्धा नुस्मृति १ धर्मानुस्मृति २ वङ्घानुस्मृति ३ कुलानुस्पृति ४ क्रोधानुस्मृति ५ समयानुस्मृति ६ थुली खुगु स्मृति दुम्ह ६८ ॥ ॥

बोधिसत्वो महासत्वो लोकातीतो महर्द्धिकः ॥
प्रज्ञापारमितानिष्ठ प्रज्ञातत्वस्त्वमागतः ॥१२॥

बोधिसत्व ६९ महासत्व ७० लोकयाक्यें पुलावंम्ह ७१ महाऋद्धि दुम्ह ७२ पारमिता पाश जुउम्ह ७३ प्रज्ञातत्वजुया च्वंम्ह ७४ थ्वहे अद्वय ज्ञानलाकम्ह ७५ ॥ ॥

आत्मवित्परवित्सर्वः सर्वीयोह्यग्रपुद्गलः ॥
सर्वोपमामतिक्रान्ता ज्ञेयोज्ञानाधिपः परः ॥१३॥

आत्म सिउम्ह ७६ पर सिउम्ह ७७ सकतां स्वरूपम्ह ७८ सकल-सितं हित याकम्ह ७९ मुख्म्ह पुद्गल ८० सकतां उपमायाक्यँ पुलावंम्ह ८१ सियेकेगु स्वरूपम्ह ८२ ज्ञानया मालिक ८३ तवधंम्ह ८४ ॥ ॥

धर्मदानपतिः श्रेष्ठश्चतुर्मुद्रार्थदेशकः ॥
पर्युपास्यतमो जगतां निर्याणत्रययायिनाम् ॥१४॥

धर्मया दानपति ८५ श्रेष्ठम्ह ८६ प्यंगु मुद्राया अर्थ उपदेश सिउम्ह ८७ श्रावक आदिं स्वंगु निर्वाण वनेधकाव च्वंपिं जगत् पिसं बांलाक उपासना यायेमावम्ह ८८ ॥ ॥

परमार्थविशुध्द श्रीस्त्रैलोक्यसुभगो महान् ॥
सर्वसंपत्करःश्रीमान मञ्जुश्रीःश्रीमतावम्वरः ॥१५॥

परमार्थ शुद्धगु श्रीशोभा जुया च्वंम्ह ८९ स्वंगु लोकस भिंगु भाग्य जुया च्वंम्ह ९० तवधंम्ह ९१ सकतां संपत्ति दयेकाबिइम्ह ९२ श्रीमान् ९३ मंजुश्री ९४ श्रीशोभा तेजवान् जुया च्वकयामध्ये श्रेष्ठ उत्तम जुया बिज्याकम्ह श्रीमहामंजुश्री ९५ ॥ ॥

॥ कृत्यानुष्ठान ज्ञानगाथा पञ्चदशः ॥

नमस्ते वरदवज्राग्र्य भूतकोटि नमोऽस्तुते ॥
नमस्ते शून्यतागर्भ बुद्धबोधि नमोऽस्तुते ॥१॥

वरदानबिइम्ह वज्रया अग्रभाग छलपोलयात जिं नमस्कार । भूतया अग्रभाग छलपोलयातजिं नमस्कार शून्यता उत्पत्ति जुम्ह छलपोलयात जिं नमस्कार बुद्धयानोधि छलपोलयात जिं नमस्कार ॥

बुद्धरागनमस्तेऽस्तु बुद्धकाय नमो नमः ॥
बुद्धप्रीति नमस्तुभ्यं बुद्धमोद नमो नमः ॥२॥

बुद्धयात राग याकम्ह छलपोलयात जिं नमस्कार बुद्धया शरीर यात बन्दनायाना नमस्कार बुद्धप्रीति याकम्ह छलपोलयात जिं नमस्कार बुद्धया हर्षयात बन्दना याना नमस्कार ॥

बुद्धस्मित नमस्तुभ्यं बुद्धहास नमो नमः ॥
बुध्दवाच नमस्तुभ्यं बुध्दभाव नमो नमः ॥३॥

बुद्ध मुसुहुं न्हिला च्वंम्ह छलपोलयात जिं नमस्कार । बुद्ध न्हिलाव बिज्याकम्ह यात बन्दना याना नमस्कार बुद्धवचन छलपोलयात

जिं नमस्कार । बुद्ध भावयात वन्दना याना नमस्कार ॥ ॥

अभवोद्भव नमस्तुभ्यं नमस्ते बुध्दसंभव ॥
गगनोद्भव नमस्तुभ्यं नमस्ते ज्ञानसंभव ॥४॥

योनिमसगुलिं उत्पत्ति जुउम्ह छलपोलयात जिं नमस्कार । बुद्धयाक्यें उत्पत्ति जुउम्ह छलपोलयात जिं नमस्कार । आकाशयाक्यें उत्पत्ति जुउम्ह छलपोलयात जिं नमस्कार । ज्ञानयाक्यें उत्पत्ति जुउम्ह छलपोलयात जिं नमस्कार ॥ ॥

मायाजाल नमस्तुभ्यं नमस्ते बुध्दनाटकः ॥
नमस्ते सर्वसर्वेभ्यो ज्ञानकाय नमोऽस्तुते ॥५॥

हे मायाजाल छलपोलयात जिं नमस्कार बुद्धयानाटक छलपोलयात जिं नमस्कार । सकल सकल्यें छलपोलयात जिं नमस्कार ज्ञानया शरीर छलपोलयात जिं नमस्कार ॥

इति पञ्चतथागत स्तुति गाथा पञ्च ॥

ॐ सर्वधर्माभावस्वभाव विशुध्द वज्र अआआंअः प्रकृ-

तिपरिशुध्दाः सर्वधर्मायदुत सर्वतथागत ज्ञानकाय मञ्जुश्री परिशुध्दिता मुपादायेति ॥ अआ ॐसर्वतथागत हृदय हरहर ॐहूँह्रीः भगवत् ज्ञानमूर्ति वागीश्वर महावाचसर्वधर्मा गगनामल सुपरिशुध्द धर्मधातुज्ञानगर्भ आः ॥ ॥

मन्त्रविन्यासः ॥ ॥

अथवज्रधर श्रीमान् हृष्टतुष्टः कृताञ्जलिः ॥
प्रणम्य नाथसंबुध्दं भगवन्त तथागतम् ॥१॥

थनंलि श्रीमान् वज्रधर हर्षमानथाना संतुष्टगु चित्तजुया ल्हाहात हाजलपात्र नाथ संबुद्ध भगवान् तथागतयात नमस्कार यात॥॥

अन्यैश्च वहुविधैर्नाथै गुह्येन्द्रो वज्रपाणिभिः ॥
ससार्ध्दं क्रोधराजान्यैः प्रोवाचोच्चैरिदं वचः ॥२॥

मेमेवपिं आपालं नाथगणपिं गुह्यया इन्द्रगणपिं वज्रपाणिगणपिं हानं मेमेवपिं क्रोधराज गणपिंसनं सहितयानाय ववसलं थुगु वचन तितिं यात ॥ ॥

अनुमोदामहे नाथ साधु साधु सुभाषितः ॥

कृतोऽस्माकं महानर्थःसम्यक्संबोधिप्रापकः ॥३॥

हे नाथ साधु साधु भिंगु वचन आज्ञादयेका बिज्यात जिपि हर्षमानं खुसिजुये धुन । जिमित सम्यक्संबोधि लाइगु थ्व तथधंगु फाइदा याना बिज्यात ॥ ॥

जगतश्चाप्यनाथस्य विमुक्तिफलकांक्षिणः ॥

श्रेयामार्गो विशुध्दोऽयं मायाजालनयोदितः ॥१॥

थ्व जगत नाथ मदया च्वंपिं मुक्तिफल इच्छा याना च्वंपिंत थ्व मायाजालया मार्ग उदय जुउगु शुद्धगु मुक्ति लाइगु मार्ग थ्व ॥

गम्भीरोदारवैपुल्यो महार्थो जगदर्थकृत ॥

बुध्दानां विषयो ह्येषः सम्यक्संबुध्दभाषितः ॥५॥

गम्भीर उदार विपुल तथधंगु अर्थ जुया च्वंगु जगतयात फाइदा याइगु बुद्धया विषय जुया च्वंगु सम्यकसंबुद्ध आज्ञादयेकुउगु थ्व नामसंगीति ॥ ॥

इति उपसंहार गाथा पंचः ॥

आर्य मायाजाल षोड़शसाहस्रिकात् महायोग तन्त्रान्तः पाति समाधिज़ात पटलात् भगवन्तथागत श्रीशाक्यमुनिना भाषिता भगवतो मञ्जुश्री ज्ञान सत्वस्य परमार्था नामसंगीति परिसमाप्ता ॥ ॥ शुभम् ॥ ॥

पापदेशना सप्ताक्षर अआ इई क ख ग घ ॥
ये धर्मा हेतुप्रभवा हेतुस्तेषां तथागतः ॥
ह्यवदत्त षाञ्च योनिरोध एवंवादी महाश्रमणः ॥

त्रिरत्नया शरन ॥

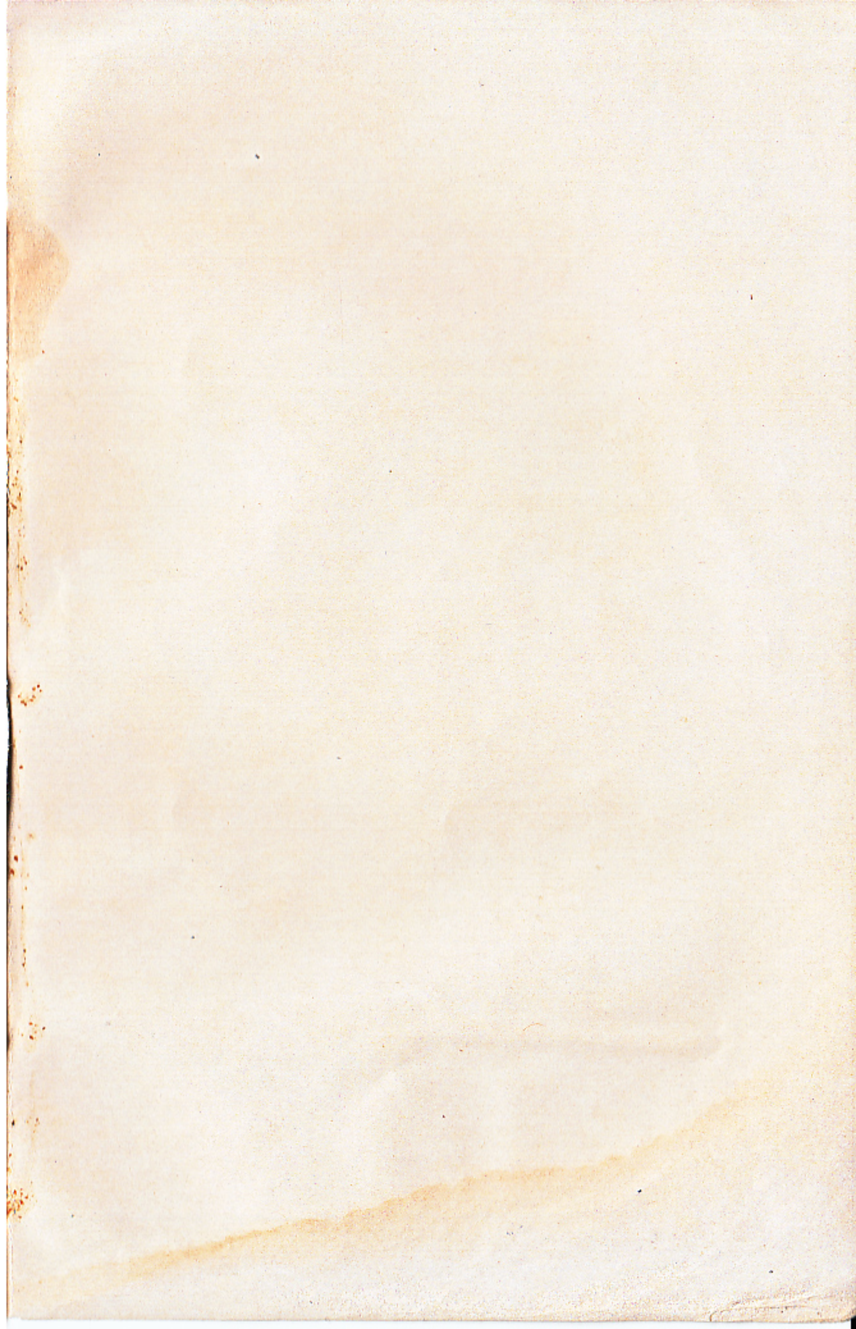
नमो रत्नत्रयाय । नमो मञ्जुश्रीय नमोस्तुः । श्रीयनमो उत्म श्रीय स्वाहा ।

बन्दना पुजन देशन ता अनुमोदना धेषन याचन ताया । यचशुभं मयि संचितु किंचितु बोधय नामय मिह्न सर्व । रत्न-मण्डल चढेयायेगु ।

योऽसौ धर्म सुगतदितं पठ्यते भक्ति भावैः मात्रा हीनं कथमपि पदं पादागाथा क्षरं वा ॥ जिह्वादोषैःपवन चरितैः श्लेष्मदोष-प्रचारैः यूयं बुद्धाः स्वभुवनगता बोधि सत्वाः क्षमध्वं ॥

संसारे जन्म जुक मनुष्य मात्रया दीर्घायु जुइकेगु सकलसयां अभिलासा ख । थ्व दीर्घायु जुइकेगुया छगू कारण नियमित आहार बिहार मिलेयायेगु साथे उष्णीष विजय धारणी पाठया-यगु अभ्यास याना च्वँम्हेसितनं अल्पायु जुया च्वँम्हेसितनं दीर्घायु जुया परमायु थ्यंकं जीवित जुया च्वनी धका भगवान् बुद्धं सुखावती भुवने बिज्यानाव थुगु धारणि प्रकाश याना बिज्यात थुकिया खँ संक्षेप समाबारमध्ये बुधवारया पाठ यायेगु भतिचा व्याख्यान याना वंगु दु ।

थ्व धारणि नित्य पाठ याना अकाल मृत्यु भय तरे जुया थुगु परमायु थ्यंक सुदीर्घायु जुइका मनुष्य जन्म सफलतायाई धयागु प्रकाशकया पूर्ण आशादु । शूभम् ।

॥ Ratna Press, 118 Tyouda, Kathmandu ॥